19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2002 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 233 (2678)

Ազգ

Azg
armenian daily

Ռեկորդ՝ «Ազգի» ինտերնետային էջում

Ինտերնետային «Ազգի» երեկվա թողարկումն արձանագրեց ընթերցողների եւ ընթերցված հոդվածների ռեկորդային թիվ՝ 1582 ընթերցող եւ 8200 ընթերցված հոդված եւ լուր: Սովորաբար օրական այդ ցուցանիշները տատանվում էին համապատասխան 1400-ի եւ 7000-ի շուրջ: Մեր տպավորությամբ, ընթերցողների արտակարգ հետաքրքրությունը երեկվա թողարկման նկատմամբ պայմանավորված էր ԱՄՆ մուտքի եւ կեցության խստացված կարգի «սեւ ցուցակում» Հայաստանի ընդգրկման եւ այդ փաստի հետագա զարգացման խնդրով, որ, ինչպես հայտնի է, բարեհաջող ավարտ ունեցավ մեզ համար:

Առիթից օգտվելով տեղեկացնենք, որ ավելի քան 70 երկրներում եւ 4 լեզուներով ընթերցվող մեր ինտերնետային էջը 2 տարվա ընթացքում ունեցել է շուրջ կես միլիոն այցելու, իսկ ընթերցված հոդվածների քանակը մոտենում է 3 միլիոնի: Ինչքան մեզ հայտնի է, հայկական նմանատիպ ծառայությունների մեջ վերոհիշյալ ցուցանիշներն ամենաբարձրն են:

ՈՒՌՈՒՑՈՒՄ

Հայաստանը կարող է նվաճել «աշխարհի ամենակուսակցական երկրներից մեկը» տիտղոսը

Եթե հավատանք մեր կուսակցական առաջնորդների հայտարարություններին

ԼԻԼԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Հայաստանում գրանցված են 114 քաղաքական կուսակցություններ: Վերջինը մեր արդարադատության նախարարության մատյաններում գրանցվել է այս տարվա նոյեմբերին «Հաղթանակ, ժողովրդավարություն, միասնություն» անվանմամբ: Եթե անվանումն անծանոթ է, հոգ չէ, քանզի այդ 114-ի մեջ սովորական մահկանացուներիս ոչինչ չասող անունները շատ են: Ավելին, մենք հաճախ չգիտենք դրանց գոյության մասին: Բայց թողնենք դրանց մի կողմ եւ անդրադառնանք տասնյակի չափ այն կուսակցություններին, որոնք հասարակությանը ծանոթ լինելու սահմանը գեթ հաղթահարում են: Չնայած մեր կուսակցական այրերը չէին համաձայնի «ծանոթ լինելու» ձեւակերպմանը, եթե նկատի ունենանք,

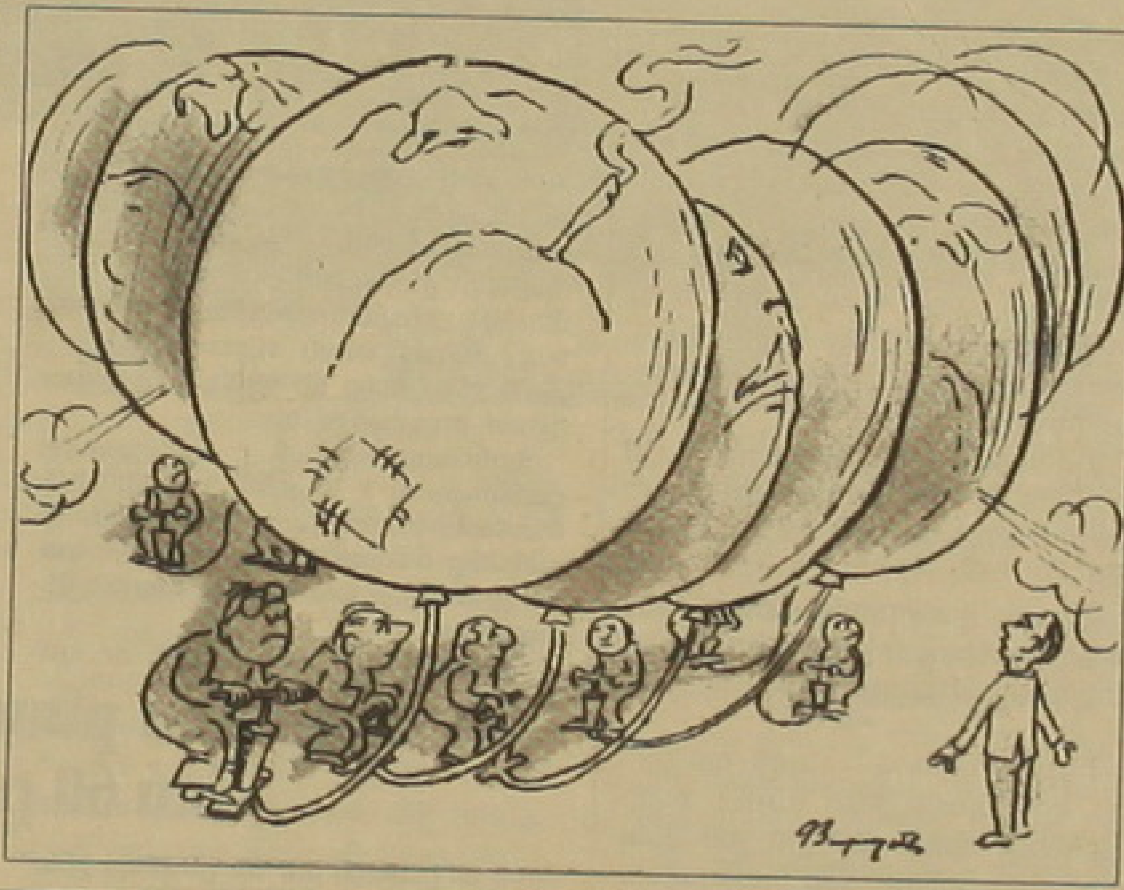

թե իրենց կուսակցությունների անդամների ինչպիսի թվակազմեր են հայտարարում նրանք: Այդ քաղաքական ուժերից շատերը, եթե հավատանք նրանց առաջնորդների ջերմեռանդ հավաստիացումներին, իրենց անդամներին հաշվում են արդեն ոչ թե հազարներով, այլ տասնյակ հազարներով: Այսպես, մեր հարցրած 14 կուսակցություններից ամենահամեստ ցուցանիշներ նշեցին ԱԺՄ-ից անջատված ԱԺԿ-ն՝ Շավարշ Քոչարյանի գլխավորությամբ՝ շուրջ 300 անդամ եւ ԱԺԴ-ն՝ Արշակ Սադոյանի ղեկավարությամբ՝ 740 կուսակցական: Նրանց մայր կուսակցությունում՝ ԱԺՄ-ում հավաստեցին, թե իրենց շարքերում այսօր կա մոտ 2000 հայաստանցի:

Տես ♦ էջ 3

ՍՈՒԳ

Հրանտ Մաթեւոսյան

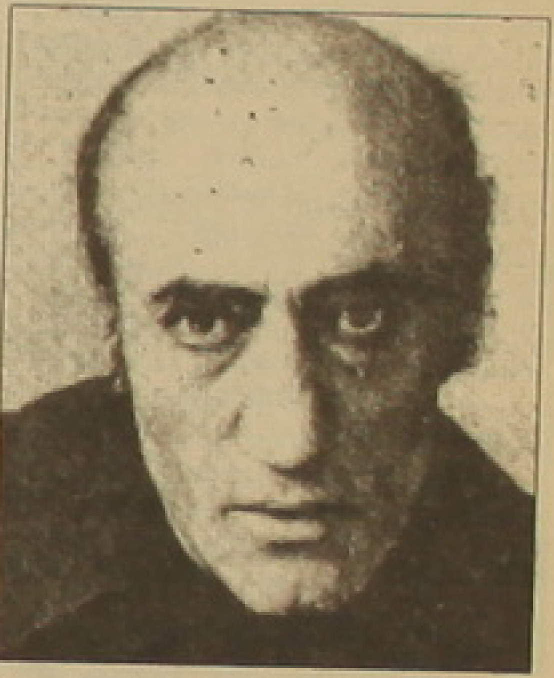

Հայ ժողովուրդը, մասնավորապես հայ գրականությունը, ծանր կորուստ կրեցին. երեկ ուշ երեկոյան կյանքից հեռացավ ժամանակակից ամենահայտնի հայ արձակագիր Հրանտ Մաթեւոսյանը՝ ընդամենը 67 տարեկան հասակում: Մի քանի ամիս առաջ Մ. Նահանգներում ենթարկվել էր բարդ վիրահատության՝ անողոք հիվանդությունը հաղթահարելու հույս եւ վստահություն ներշնչելով հարազատներին, ընկերներին եւ բազմահազար ընթերցողներին՝ Հայաստանում թե սփյուռքում:

Կենդանությունն իսկ, եւ արդարորեն, «ապրող դասական» կոչմանն արժանացած գրողի կենսագրությունն սկսվում է 1935 թ. մարտի 3-ին Ահնիձոր գյուղում: Գյուղ, որը լինելու էր նրա ստեղծագործական ներշնչանքի, ազգի, հասարակության եւ պետականության շուրջ տվայտանքների ու մտահոգությունների աղբյուրը: Արդեն գրական ասպարեզ էր իջել «Ահնիձոր» ակնարկով, որը միանգամից տաղանդավոր գրողի վրա սեւեռեց գրաքննադատների ու ընթերցողների ուշադրությունը, հույսերը: Չուշացան նրա տաղանդի փայլատակումներն ամփոփող ստեղծագործությունները՝ «Օգոստոս», «Ծառերը», «Մեր վազքը» ժողովածուները, որոնցում ներկայացված «Մենք ենք, մեր սարերը», «Աշնան արեւ», «Կայարան», «Գոմեշը», «Ախո» եւ այլ վիպակներն ու պատմվածքները նրան մեծ ճանաչում ու փառք բերին: 1995–2000-ին Հրանտ Մաթեւոսյանը եղավ Գրողների միության նախագահ, մի վարչական պաշտոն, որը ամենեւին հարազատ չէր նրա խառնվածքին, որով, սակայն, ապահովվեց այդ կազմակերպության մեկությունը:

Դասականները չեն մեռնում:

Կառավարության կառուցվածքային փոփոխություններ

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը դեկտեմբերի 17-ին հրամանագիր է ստորագրել ՀՀ կառավարության կառուցվածքում փոփոխություններ կատարելու մասին:

ՀՀ ազգային անվտանգության նախարարությունը վերակազմավորման ձեւով վերակազմակերպվել է ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության (տնօրեն՝ Կարլոս Պետրոսյան), իսկ ՀՀ ներքին գործերի նախարարությունը՝ ՀՀ կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության (պետ՝ Հայկ Հարությունյան):

Հրամանագրով սահմանվում է նաեւ, որ մինչեւ պետական կառավարման համակարգի բարեփոխումների գործընթացի ավարտը գործում են ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական կառավարման հետեւյալ մարմինները.

1. Ազգային անվտանգության ծառայություն: 2. Անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտե: 3. Արտակարգ իրավիճակների վարչություն: 4. Հարկային պետական ծառայություն: 5. Մաքսային պետական կոմիտե: 6. Միգրացիայի եւ փախստականների վարչություն: 7. Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն: 8. Ջրային տնտեսության պետական կոմիտե: 9. Քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչություն:

Թուրքիան հարաբերություններ կհաստատի՞ Հայաստանի հետ

ԲԱՔՈՒ, 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայի արտաքին գործերի նախարար Յաշար Յաքիշը հայտարարել է, որ չնայած Ադրբեջանի դժգոհությանն, իր երկիրը կարող է նորմալացնել հարաբերությունները Հայաստանի հետ, գրում է ադրբեջանական «525-րդ» թերթը: «Մենք պետք է զարգացնենք հարաբերությունները Ռուսաստանի, Իրանի եւ Հայաստանի հետ, ասել է Յաքիշը:- Մենք նկատի կունենանք Ադրբեջանի մտահոգությունը, սակայն, եթե մեր տնտեսական շահերը պահանջեն հարաբերություններ ստեղծել Հայաստանի հետ, ապա մենք այդ կանենք»:

Թերթը նշում է, որ ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի տեղակալ Մարկ Գրոսմանը Վաշինգտոնում թուրք-ամերիկյան ընկերակցության համագումարի ժամանակ հայտարարել է, որ Թուրքիայի նոր կառավարությունը պետք է շարունակի ջանքերը Հայաստանի հետ հաշտվելու համար: «Ես խնդրում եմ կոչ անել Թուրքիայի նոր կառավարությանը՝ շարունակել թուրք-հայկական հաշտեցման ուղղությամբ ջանքերը, ինչպես նաեւ քաջալերել այդ ուղղությամբ գործադրվող մասնավոր քայլերը, որպեսզի Հայաստանը եւ Թուրքիան կարողանան շարժվել հաշտեցման եւ համատեղ տնտեսական զարգացման ճանապարհով», ասել է նա:

Գերմանիա գաղթելու պայմանները չեն մեղմացվի

Գերմանիայի Սահմանադրական դատարանն իր երեկվա նիստում չեղյալ համարեց Բունդեսթագի ստորին պալատում վերջերս ընդունված օրենքը ներգաղթի պայմանները հեշտացնելու վերաբերյալ: Սահմանադրական դատարանը պարզապես «պորտինի» որակեց այդ օրենքը՝ ծանր հարված հասցնելով կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերի հեղինակությանը: Վերջինիս գլխավորած կառավարությանը խիստ անհրաժեշտ էր այդ օրենքը Գերմանիայի ծերացող ազգաբնակչության պայմաններում հատկապես բարձր տեխնոլոգիաների բնագավառում օտար երկրներից մասնագետներ եւ որակյալ աշխատուժ գրավելու տեսակետից, առանց նկատի ունենալու, որ երկրում գործազուրկների թիվը հասնում է 4 միլիոնի: Օրենքը Սահմանադրական դատարանի վարույթ էր ընդունվել երկրի 6 նահանգների պահպանողական կառավարությունների հայցով:

Ակնկալվում է, որ դատարանի վճիռը կբողոքարկվի երկրի խորհրդարանի վերին պալատում, որտեղ, սակայն, պահպանողականները մեծամասնություն են կազմում: Նախատեսվում էր, որ նոր օրենքն ուժի մեջ էր մտնելու 2003 թ.-ի հունվարից եւ վերաբերելու էր նաեւ արդեն իսկ Գերմանիայում գտնվող օտարերկրացիներին, որոնց շարքում, ըստ որոշ տեղեկությունների, կան շուրջ 2 տասնյակ հազար հայեր, մեծ մասն անօրինական կարգավիճակով:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Դպրոցներում հնգօրյա շաբաթ

Խստաշունչ ձմռան տրտի հետեւանքով մայրաքաղաքի եւ մարզերի հանրակրթական շատ դպրոցներում ջեռուցման համակարգի բացակայության պատճառով դժվարացել են դասավանդման պայմանները: Այս հանգամանքը հաշվի առնելով, կրթության նախարար Լեւոն Մկրտչյանը երեկ որոշում է կայացրել հունվարի 13-ից մարտի 24-ը հնգօրյա ուսուցման անցնելու մասին:

Հյուպատոսություն Դոնի Ռոստովում

Հիմք ընդունելով «Դիվանագիտական ծառայության մասին» օրենքը, հանրապետության նախագահը դեկտեմբերի 17-ին հրամանագիր է ստորագրել Ռուսաստանյան Դաշնության Հարավային դաշնային օկրուգում Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր հյուպատոսություն ստեղծելու մասին (նստավայրը՝ Դոնի Ռոստով):

ՁՄԵՌ

Ջեռուցման սեզոնի կնճիռները

Շաբաթավերջը վարձավճարների գանձման վերջին... ժամկետն է

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Ձմեռը հաստատապես մտել է իր իրավունքների մեջ՝ մեր աչք ու մտքին ընծայելով գեղանկար պատկերներ: Սակայն երեւանցիներից շատերը ձմեռային Երեւանի հմայքներով տարվելու տրամադրություններ չունեն: Այս օրերին նրանց գլխավոր հոգսը դուրս բնակարաններն ինչ-ինչ միջոցներով ջերմացնելն է: «Ջերմային տնտեսություն» ՊՓԲԸ գործադիր տնօրեն Ռոբերտ Բաղդասարյանի հավաստմամբ, անցած տարվա համեմատ այս ժամանակահատվածում ջեռուցման վարձավճարները երեւանցիների կեսն էլ չի վճարել, հավաքվել է ընդամենը 46 մլն 360 հազար դրամ: Փոխադարձ անվստահության մթնոլորտը՝ բնակիչների եւ ջեռուցողների միջեւ, անփոփոխ է մնացել: Հիշեցնենք, որ ջերմային տնտեսությունը ջեռուցման որոշակի պայման է առաջադրել՝ կպաքցնենք այն շենքերը, որոնց բնակիչների 60 տոկոսն իր հետ պայմանագրեր է կնքում, վճարում 30 տոկոս կանխավճար եւ

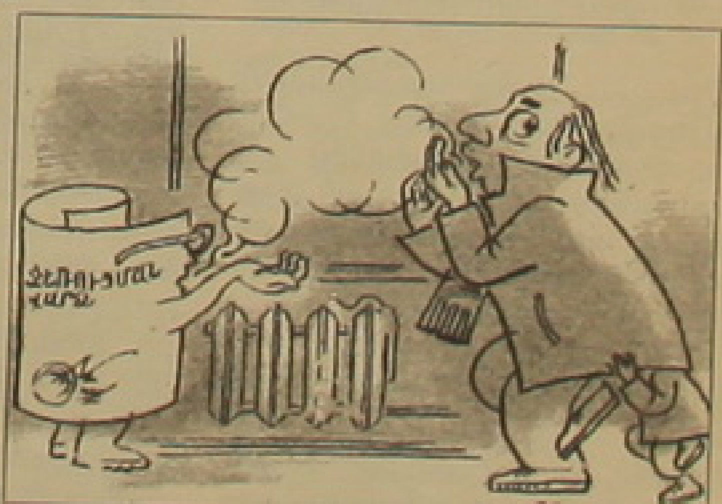

անցած տարիների պարտքերից որոշակի գումար: Բնակիչները վստահ չեն, որ վարձավճարների գանձումից հետո էլ բավարար ջեռուցում կունենան: Իհարկե, նրանց մտահոգություններն անհիմն չեն, ինչպես ասում են՝ աչքը տեսածից է վախենում:

Տես ♦ էջ 3

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Վաշտի հրամանատարի ցուցմունքները

Ըստ էության, ԱԺ պահպանության [illegible] լինելու եւս մեկ վկայություն

«Հոկտեմբերի 27-ի գործով դատավարության երեկվա նիստին որպես վկա ներկայացել էր ահաբեկչության ժամանակ վաշտի հրամանատար, այժմ «Ազգ-96» հասարակական կազմակերպության ներկայացուցիչ, կապիտան Գագիկ Հակոբյանը։

Նա ՆԳ համակարգում աշխատել է 1993 թ.-ից, 1997 թ.-ից՝ որպես վաշտի հրամանատար։

Վկան իր ցուցմունքում նշեց, որ կառավարության հետ հարց ու պատասխանի օրերին իրենք առանձնակի ուշադրություն են դարձրել Դեմիրճյան փողոցի թիվ 4 պահակակետին, որտեղից մտնում էին կառավարության անդամներն ու վարչապետը։

1999 թ. հոկտեմբերի 27-ին Գագիկ Հակոբյանն ԱԺ է գնացել ժ. 2-ին, ստուգել բոլոր պահակակետերը։ Ժ. 4.15-ին կապիտանը գնացել է թիվ 4 պահակակետ։ Վարչապետն ու կառավարության անդամներն անցել են։

Ժ. 4.50 Գագիկ Հակոբյանը գնացել է կանաչ նախասրահ եւ տեսել, որ ոստիկաններ Կարախանյանն ու Մարտիրոսյանը կանգնած են իրենց տեղերում՝ համապատասխանաբար առաջին եւ 3-րդ դռների մոտ։

Ժ. 5.15, երբ կապիտանն ու Մարտիրոսյանը խոսելիս են եղել 3-րդ դռան մոտ, լսել են կրակոցներ՝ չհասկանալով, թե արդյոք ԱԺ նիստերի դահլիճո՞ւմ են կրակում։

Գագիկ Հակոբյանն ու Մարտիրոսյանը բացել են 3-րդ դուռն ու համոզվել, որ «անկանոն կրակահերթերը շարունակվում են»։ Դրանից հետո կապիտանը Մարտիրոսյանին հրահանգել է մնալ դահլիճում՝ կատարվածին ականատես։ Իսկ ինքը վազելով իջել է առաջին հարկ՝ 101 սենյակ։ Սենյակում, իր համար անսպասելի, Գագիկ Հակոբյանը տեսել է գումարտակի հրամանատար Մանուչարյանին, որն արձակուրդի մեջ լինելով հանդերձ եկել էր աշխատանքի։

Այնուհետեւ Հակոբյանը հերթափոխի պետ Ռուբեն Գրիգորյանին հրահանգել է պահարանից հանել զենքերը եւ զանգահարել գունդ՝ օգնության համար։ Ապա դիմել է գումարտակի հրամանատարին, թե ինչ անեն։ Մանուչարյանը պատասխանել է, որ պետք է ապահովել պաշտպանությունը, այսինքն՝ ոչ մեկին ԱԺ չթողնել։

Լսածը Գագիկ Հակոբյանն ասել է Արթուր Հակոբյանին, որից հետո ինքն ու ոստիկան Անդրանիկ Դարբինյանը վերցրել են մեկական ինքնաձիգ ու բարձրացել կարմիր նախասրահ։

Կապիտան Հակոբյանն ու Դարբինյանը, չհասնելով կարմիր նախասրահ, տեսել են ԱԺ աշխատակազմի աշխատակից Ռոբերտ Սանոյանի օգնությամբ աստիճաններից մի կերպ իջնող վիրավոր Անդրանիկ Մանուկյանին։

Կարմիր նախասրահ բարձրանալիս Դարբինյանին ու կապիտանին միացել է ոստիկաններից Զամոյանը, որն էլ այնուհետեւ օգնել է Անդրանիկ Մանուկյանին դուրս գալու ԱԺ շենքից։

Իր իսկ խոսքերով՝ Գագիկ Հակոբյանն այդ պահին մտածել է, որ կատարվածն ու կրակոցներն Անդրանիկ Մանուկյանի դեմ մահափորձ են եղել։ Դրա համար էլ աստիճաններից իջնողներին թիկունքով փակելով՝ Հակոբյանը միացել է նրանց։

Իջնելուց հետո կապիտանը վազել է դեպի Դեմիրճյան փողոցի մուտք եւ կարգադրել առանց ստուգման բաց թողնել շտապօգնության մեքենան։ Այդ պահին ներսից մի քանի մեքենաներ փորձել են դուրս գալ ԱԺ տարածքից։ Հակոբյանն արգելել է ու վերադարձել։ Երբ Անդրանիկ Մանուկյանին հասել է շտապօգնությունը, կապիտան Հակոբյանը վերադարձել է 101 սենյակ։

Այդ ժամանակ արդեն 101 սենյակում գնդի հրամանատարական կազմից մարդիկ կային, ուստի Գագիկ Հակոբյանը հանձնել է ինքնաձիգը, ըստ էության, նաեւ հրամանատարությունը։

Պատասխանելով հարցերին՝ վկան նշեց, որ ԱԺ շենքի պահպանության հետ կապված որեւէ թերություն նկատելիս դիմել են ԱԺ աշխատակազմ։ Մասնավորապես, թերի շատ բան է եղել։ ԱԺ նիստերի դահլիճի դռների մոտ կանգնած ոստիկանները հրամանատարական 101 սենյակի հետ ներքին հեռախոսակապի հնարավորություն չեն ունեցել, անցագիր հնարավոր է եղել պատվիրել նաեւ քաղաքային հեռախոսով, գիշերը ԱԺ տարածքը չի լուսավորվել եւ այլն։

Այս ամենի կապակցությամբ ԱԺ աշխատակազմից հայտնել են, որ պետք է զեկուցել սեփական պետերին։

Գագիկ Հակոբյանը նշեց նաեւ, որ իր վաշտի ոստիկաններից մոտ 60 տոկոսը զենք կրելու իրավունք չի ունեցել։

Ինչ վերաբերում է այն հարցին, թե զինվելուց հետո ինչո՞ւ ոստիկանները դեպի դահլիճ չեն գնացել, վկա Հակոբյանը պատասխանեց, որ իրենք անտեղյակ են եղել կատարվածին, մի քիչ էլ՝ շփոթված։ Եվ որպես առաջնային խնդիր աշխատել են դրսից ոչ մեկին ներս չթողնել։ Եվ, ըստ կապիտանի այդ օրվա ենթադրության, վերեւ բարձրանալը կարող էր ավելի վատ հետեւանքների բերել։

Վկան այս կապակցությամբ ավելացրեց, որ, ամեն դեպքում, ո՛չ իր, ո՛չ Անդրանիկ Դարբինյանի ինքնաձիգներից այդ օրը կրակոց չի եղել։

Ա. Հ.

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Նախագահը կարեւորում է ֆերմերային տնտեսությունների զարգացումը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ հանդիպում է ունեցել երկու տասնյակից ավելի ֆերմերային տնտեսությունների ղեկավարների հետ, տեղեկացնում է ՀՀ նախագահի մամլո գրասենյակը։

Կարեւորելով ֆերմերային տնտեսությունների զարգացումը, Ռոբերտ Քոչարյանն ասել է, որ իր մարզային այցելությունների ժամանակ ծրագրում անպայման ընդգրկում է մեկ-երկու ֆերմերային տնտեսություն, եւ եթե հինգ տարի առաջ նման տնտեսությունների թիվն ընդամենը մի քանիսն էր, այսօր դրանք բազմաթիվ են։

Հանրապետության նախագահը ցանկություն է հայտնել հանդիպման մասնակիցներից լսել նրանց գնահատականը արվածի եւ անելիքների, կառավարության անհրաժեշտ քայլերի վերաբերյալ։

Ռոբերտ Քոչարյանը նշել է, որ որոշակի աշխատանք է կատարվել գյուղատնտեսությունը սպասարկող ենթակառուցվածքների ստեղծման ուղղությամբ։ Ընդունվել են օրենքներ, որոնք ուղղված են բնագավառի զարգացմանը։ Նա առանձնացրել է լիզինգի եւ վարկային կազմակերպությունների մասին օրենքները։ Հետագա անելիքների առումով երկրի ղեկավարը կարեւոր է համարել գազիֆիկացման, գյուղատնտեսության համար առանձնակի նշանակություն ունեցող ոռոգման համակարգի եւ լոկալ ջեռուցման կազմակերպման հետ կապված խնդիրները։

Հանդիպման մասնակիցները արծարծել են բազմաթիվ հարցեր։ Նրանց խոսքով, իրենց գործունեության համար ստեղծված է նորմալ իրավական դաշտ։ Նրանք ցանկություն են հայտնել, որ նման շփումները դառնան պարբերական։

Սպիտակում բնակարան ստացավ եւս 60 ընտանիք

Երեկ սպիտակցի եւս 60 ընտանիք բնակարանամուտ տոնեց։ Կենտրոն-1 թաղամասում նորակառույց 5 շենք հանձնվեց շահագործման։ Թաղամասի թիվ 2, 4, 17, 22, 23 բնակելիների հանձնման հանդիսավոր արարողությանը ներկա բնակարան ստացող ընտանիքներին, սպիտակցիներին, հյուրերին ողջույնի խոսքով դիմեց Լոռու մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանը։

«Կանակա», «Մ. Սիսակյան», «Մ. Լամբարյան» շինկազմակերպությունները բարեխղճորեն են կատարել իրենց գործը, շահագործման հանձնված բնակարանները համապատասխանում են պահանջվող չափանիշներին։

Այնուհետեւ այցելեցին Սպիտակ-Գյումրի ավտոճանապարհի թունել։ Շուրջ 900 մետր երկարությամբ թունելի շինարարությունն անավարտ էր մնացել ֆինանսավորման դանդաղեցման պատճառով։ Այս տարվա սեպտեմբերից «Լինսի» հիմնադրամի ֆինանսավորմամբ «Հայթունել» ԲԲԸ-ն ձեռնամուխ եղավ թունելի վերակառուցման աշխատանքներին։ Հարակից տարածքների հետ մեկտեղ 1200 մ երկարությամբ թունելի շահագործումը, որը նախատեսված է 2003 թ. սեպտեմբերին, բավականին կդյուրացնի ճանապարհը։

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

Տոնածառը... խցանում է երթեւեկությո՞ւնը

Քաղաքապետարանն այս տարի Ամանորին որոշել է շլացնել մայրաքաղաքի բնակիչներին ու հյուրերին Հանրապետության հրապարակում ամանորյա հսկայական տոնածառ կանգնեցնելով։ Գովելի ու ցանկալի նախաձեռնություն է, եթե հաշվի չառնենք նախաձեռնված միջոցառումների հետեւանքով ստեղծված հերթական անհարմարությունները։

Մի քանի օր Հանրապետության հրապարակի կենտրոնական շրջանակում կամաց-կամաց, դետալ առ դետալ հավաքվում է մայրաքաղաքի ամենամեծ տոնածառի երկաթե (փառք Աստծո, ոչ բետոնե) «կմախքը»։ Հասկանալի է, այսքան շուտ են սկսել՝ ժամանակին հասցնելու համար։

Սակայն ի՞նչ տրամաբանությամբ է փակվել հրապարակից Ամիրյան փողոց անցնելու հատվածը, որի հետեւանքով տրանսպորտային երթեւեկության մեջ ավելացել են ավելորդ եւ անհարկի տեղաշարժերը, շրջադարձերն ու «հերթերը»։

Խոսքն այն մասին է, որ տոնածառի երկաթե կմախքը հավաքելու աշխատանքներին զուգընթաց, այնուամենայնիվ, հնարավոր է Ամիրյան փողոցից մտնել Հանրապետության հրապարակն ու հասել։ Մինչդեռ նույն Ամիրյան փողոցով դուրս գալու համար հնարավոր չէ մտնել հրապարակ։ Հրապարակի հակառակ կողմից Ամիրյան փողոց անցնելու համար հարկ է նախ գնալ Նալբանդյան փողոցով, թեքվել ձախ Արամի փողոց, հետո կրկին ձախ Աբովյան փողոց։ Աբովյան փողոցից նոր միայն հնարավոր է հայտնվել Ամիրյան փողոցում։ Արդեն ամիսներ շարունակվող մայթափողոցաշինության պատճառով անտեղի անհարմարությունները քիչ էին, եւս մեկն էլ կտեւի մինչեւ ամանորյա տոների ավարտը։ Դեռ ավելին՝ կտեւի մինչեւ այն օրը, երբ կավարտվեն տոնածառի «ապամոնտաժումը»։

Ստացվում է, մեր մայրաքաղաքում ցանկացած լավ եւ օգտակար երեւույթ պարտադիր պետք է ուղեկցվի բացասական, նյարդայնացնող հանգամանքներով, ի դեպ, մեծ մասամբ չենթարկվելով որեւէ տրամաբանության։ Ախր, ումի՞ց կամ ինչի՞ց են սահմանազատել տոնածառի մի քանի հարկանի երկաթե ձողերը, ուղղակի անհասկանալի է։ Եթե մտահոգություն են ունեցել ճանապարհային երթեւեկության «մասնակիցների» վտանգավորությունից տոնածառը պաշտպանելու, ապա, ակնհայտորեն, մտահոգվել են անտեղի։

Իսկ եթե ենթադրել են, որ ժամանակակից բարձրահարկ շենքերի կառուցվածքին նմանվող տոնածառը դիտողներ, առավել եւս, հիացողներ կունենա այսքան շուտ, ապա պետք է զսպել անհամբերությունը՝ ամեն բան իր ժամանակին։ Առայժմ երթեւեկի, եթե կուզեք՝ տոնին պատրաստվելու ժամանակն է։

[illegible] ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ֆրանսախոսությունն արագորեն է տարածվում

«Անցնող տարին յուրահատուկ էր ֆրանկոֆոնիայի համար։ Ինձ անկեղծորեն ուրախացնում են ուսանողների հաջողությունները, նրանց հարուստ մտքերն ու գաղափարները։ Տարին ավարտվում է, այսինքն՝ եկել է ժամանակն ամփոփելու եւ ճիշտ որոշումներ կայացնելու։ Երկրի ապագան երիտասարդներին է պատկանում, ուրեմն ամենայն ուշադրության են արժանի կրթության խնդիրները»։ Ֆրանսիայի դեսպան Անրի Կյունին երեկ ջերմ ընդունելություն էր կազմակերպել դեսպանատանը՝ հյուրընկալելով ֆրանսերեն լեզվի այս տարվա մրցույթի հաղթողներին։ Արդեն երկրորդ տարին անցկացվող մրցույթին այս տարի մասնակցել են 350 հոգի, ինչպես հանրակրթական դպրոցների սովորական եւ թեքումով դասարաններից, այնպես էլ Երեւանի օտար լեզուների, պետական եւ ֆրանսիական համալսարաններից։

Դեսպանը մեծ ուրախությամբ նշեց, որ անցյալ տարվա համեմատ եռապատկվել է մասնակիցների թիվը, աճել հետաքրքրությունն ու սերը ֆրանսերենի եւ ֆրանսիական մշակույթի նկատմամբ։ Կարեւորելով ֆրանսիական համալսարանի դերը կառավարման ոլորտում աշխատող կադրեր պատրաստելու գործում, որը կխթանի երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացումը, դեսպանն առանձնահատուկ հույսեր է փայփայում նոր բացված տարածաշրջանի բարձր տեխնոլոգիաների կենտրոնի հետ։ Խոսելով նոր ծրագրերի մասին, նա հայտնեց, որ շուտով ֆրանսիական համալսարանի շենքում իր առաջին քայլերը կսկսի «Ալյանս» ընկերությունը, որի մի մասնաճյուղը կբացվի Գյումրիում։ Ֆրանսիական համալսարանում կստեղծվի նաեւ հետազոտությունների կենտրոն՝ կառավարական ոլորտի գիտական ուսումնասիրությունների համար։

Մրցույթում հաղթող ճանաչված 9 մասնակիցներին դեսպանը գրքեր նվիրեց։ Առաջին երեք տեղերը զբաղեցրածներն ամռանը կմեկնեն Ֆրանսիա։

Ռ. Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի։
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ

VISA քարտեր թողարկող եւս մեկ բանկ

Երեկ VISA INTERNATIONAL համակարգի անդամ դարձավ Հայաստանում գործող բանկերից ACBA (Հայգյուղփոխբանկ) բանկը: Նշենք, որ նա 4-րդն էր Առէքսիմբանկից, HSBC-Հայաստան բանկից եւ Կոնվերս բանկից հետո, որն իրավունք ստացավ թողարկել VISA քարտեր:

Ինչպես այս առթիվ հրավիրված արարողության ժամանակ նշեց ACBA-ի գործադիր տնօրեն Ստեփան Գիշյանը, բանկը կառաջարկի VISA քարտերի 4 հիմնական տեսակներ՝ էլեկտրոն, կլասիկ, բիզնես եւ գոլդ: Նա կարեւորեց բանկի սերտիֆիկացումը VISA INTERNATIONAL համակարգում «Արմենիան քարդ» ընկերության պրոցեսինգային կենտրոնի միջոցով կատարելը, նշելով, որ կենտրոնի տեխնիկական հագեցվածությունը եւ աշխատակիցների պրոֆեսիոնալիզմը թույլ կտան բարձրակարգ ծառայություններ մատուցել հաճախորդներին:

VISA-ի ներկայացուցիչ Լու Նաումովսկին, անդրադառնալով օրվա իրադարձությանը, նշեց, որ Հայաստանում այս շուկան զարգացման հնարավորություններ ունի, եւ առաջիկա տարիներին մեծ հավանականությամբ VISA քարտեր կթողարկվեն: Նա հայտնեց նաեւ, որ հարեւան Վրաստանում եւ Ադրբեջանում մոտ 8-ական հազար VISA քարտեր են գործածվում:

Կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը VISA քարտերի տարածմանը նպաստող գործոններ համարեց Հայաստանի բնակչության եկամուտների, այդ քարտերով ծառայություններ մատուցող սուբյեկտների աճը, քաղծառայողների աշխատավարձերի վճարումն առեւտրային բանկերի միջոցով, միջազգային կապերի ընդլայնումը, մասնավոր տրանսֆերների ավելացումը: ԿԲ նախագահը նշեց, որ անկանխիկ շրջանառության ավելացումը դրական հետեւանք կունենա ֆինանսական շուկայում, բանկերը կունենան նոր միջոցներ: Մի խոսքով, քարտերի տարածումը բեկում կմտցնի բանկային համակարգում: Նշենք նաեւ, որ անկանխիկ շրջանառության գլխավոր առավելությունը ստվերային տնտեսության բացահայտումն ու կրճատումն է: Այսինքն՝ դա փոխշահավետ է բանկերի եւ պետության համար: Սակայն հարկ ենք համարում նշել, որ Տիգրան Սարգսյանի այն կանխատեսումը, թե մի քանի տարի հետո վճարային քարտերը Հայաստանի քաղաքացիների համար սովորական կդառնան, այնքան էլ իրատեսական չէ:

VISA INTERNATIONAL-ին անդամակցելը, VISA «Արքա» կամ այլ տեսակի քարտերի թողարկումն անհրաժեշտ, բայց բավարար պայման չեն դրանց լայն տարածման համար:

Առաջին պատճառն այն է, որ Հայաստանի բնակչության կեսից ավելին դեռեւս համարվում է աղքատ, եւ խոսել նրանց կողմից քարտերի կիրառման մասին, անիմաստ է: Զգալի մաս է կազմում նաեւ այն խավը, որն աղքատ չէ, բայց ապահով էլ չի կարելի ասել: Այս խավը նույնպես բանկերում անկանխիկ գումար կուտակելու հնարավորություն չունի: Մյուս պատճառը մանրածախ առեւտրի գրեթե համատարած կանխիկ լինելն է: Երեկվա մամուլի ասուլիսում մասնանշված 100 առեւտրի եւ սպասարկման կետերը, որոնք ունեն քարտերով սպասարկման սարքեր, չնչին թիվ են: Չմոռանանք, որ հազարավոր խանութներում, սպասարկման օբյեկտներում, չխոսելով արդեն տոնավաճառների ընդհանրապես անվերահսկելի շրջանառության մասին, քարտերով վճարումներ չեն իրականացվում: Իսկ դրանք մարդկանց ամենօրյա գնումների վայրերն են: Հետեւաբար, վճարային քարտերի մասսայականացումը, առանց այս խնդիրների կարգավորման, անիրատեսական է:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ջեռուցման սեզոնի կնճիռները

Սկիզբը՝ էջ 1

Անխափան ջեռուցումն այսօր օրգանապես կախված է բազում գործոններից, որոնք տարբերաբար հիշեցնում են իրենց կենսունակության մասին: Կաթսայատները տեխնիկապես ծանր վիճակում են, հաճախակի վթարները՝ անխուսափելի: Էլեկտրական տնտեսության, արտաքին ցանցերի թերությունները վերացնելու, սարքավորումներն աշխատունակ վիճակի բերելուն կոչված մասնագետների խիստ պակաս կա: Շատերը վաղուց փոխել են աշխատատեղերը, մի մասն էլ չի ուզում աշխատել, որովհետեւ ամիսներ շարունակ աշխատավարձ չի ստացել: Ռ. Բաղդասարյանի հավաստմամբ, սակայն, նրանց 2 ամսվա աշխատավարձ արդեն տրվել է, նոյեմբերինը նույնպես պատրաստվում են վճարել:

Անցած շաբաթ վթարի ենթարկվեցին բարձրավոլտ էլցանցերի հաղորդալարերը եւ հոսանքի մատակարարման խափանումներին զուգահեռ, վթարներ եղան ջրատարներում, վատացավ ջրամատակարարումը: Մեծ խնդիրներ են առաջացել խոշոր պոմպակայաններում: Արդեն 10 օրից ավելի Արարատյան, Շորժորի, Խարբերդի, Գառնու ջրատարներում հոսանքի տատանումների պատճառով 27 պոմպեր են վառվել: Իբրեւ անմիջական հետեւանք, խիստ վատացել է ջրամատակարարումը քաղաքի տարբեր հատվածներում, առավել զգալի՝ Շենգավիթի համայնքում: «Ջրմուղ-կոյուղին» զուգընթաց իրականացնում է վարձավճարների գանձման կոշտ քաղաքականություն, այնտեղ, ուր չեն վճարում, անցնում է կարճ գրաֆիկի կամ անջատումների: Ջեռուցվող շենքերում բնակիչները շարունակում են հավատարիմ մնալ արատավոր սովորույթին՝ անխնա օգտագործելով մարտկոցների տաք ջուրը: Այս բոլոր գործոնները, ուզենք թե չուզենք, ջեռուցման ընդհատումների են հանգում եւ հանգելու են:

Այս ամենին զուգահեռ, անհուսալի մաշվել է ջեռուցման համակարգը: Դրա գործարկման առավելագույն ժամկետը 20 տարի է, բայց համայնքներ կան, ուր նրանց կենսագործունեությունը 40-50 տարվա սահմանագիծն է հասնում, ինչպես Կենտրոնը, Աջափնյակը: Համեմատաբար բարվոք վիճակում է Դավիթաշենը (16 տարեկան), բայց արդեն այստեղ էլ սկսվել են քայքայման պրոցեսները: Ջեռուցվել-չջեռուցվելու հարցականի զոհ դարձած ցանցն ավելի արագ է շարքից դուրս գալիս, քանի որ մշտապես ընդհատումներով է շահագործվում: Չտաքացվող շենքերում, ցրտերի խստացման հետ, ավելի ու ավելի հաճախ է ջուրը սառում խողովակաշարերում՝ լրացուցիչ գլխացավանք դառնալով բնակիչների համար: Տեխնիկական դժվարություններ են առկա այն թաղամասերում, ուր ջեռուցման մեծ հզորություններ են գործում, բայց այդ հատվածի բնակչության միայն մի փոքր մասն է ջեռուցում ունենալու ցանկություն հայտնում, իսկ փոքր հզորություններով աշխատելն անթույլատրելի է: Ոլորտի մասնագետների համոզմամբ, ջեռուցման այս սեզոնը կարող է վերջինը լինել, քանի որ ֆինանսների բացակայության, անբավարար վճարումների պատճառով վերանորոգումներ չեն իրականացվում, եւ համակարգը օրհասի է հասել: Լավագույն ապացույցը Կենտրոնն է, ուր արդեն 10 տարի ցանցը չի աշխատում, եւ երբ 2 տարի առաջ փորձ արվեց վերագործարկել, պարզվեց, որ հսկայական ներդրումներ են պետք:

Այսօր Երեւանը ջեռուցվում է հատվածաբար՝ ջեռուցվող ամենաշատ շենքերը Նոր Նորքում են՝ 92 բնակելի, Մալաթիա-Սեբաստիայում՝ 89, Դավիթաշենում՝ 63 շենք: Երեւանի ՋԷԿ-ը ջեռուցում է 74 շենք: Ընդհանուր առմամբ մայրաքաղաքում տաքացվում է 348 շենք, որից 325-ը բնակելի է: Այլեւս հույս չդնելով վարձավճարների նոր գանձումների հավանականության վրա, Երեւանի քաղաքապետը վճարումների վերջնաժամկետ է հայտարարել այս շաբաթավերջը:

Կվճարեն՝ ջեռուցում կունենան, եթե ոչ՝ ոչ:

Շատ է հիշատակվել, բայց էլի հիշեցնենք, որ ընդհատումներով ջեռուցումը հարվածում է նաեւ բնակիչներին: Առանց այդ էլ տարիներով կապիտալ ներդրումների չենթարկված շենքերը, անվերջ սառելով ու տաքանալով, անընդմեջ քայքայվում են: Այս խնդիրն առայժմ դուրս է մնացել պետական ուշադրության շրջանակներից:

ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

Ռոբերտ Քոչարյանին սատարող եւս մի կուսակցություն, որը հույս ունի հայտնվել նոր ԱԺ-ում

Եթե անցնող տարվա կուսակցական բոլոր համագումարները նախորդեցին նախագահական գալիք ընտրությունների՝ թեկնածուների առաջադրման փուլին եւ բնականորեն սեւեռված էին կարեւոր այդ իրադարձության վրա, ապա «Հզոր հայրենիքի» երեկվա համագումարում առավելապես հոլովվում էր Ազգային ժողովը: Փետրվարյան ընտրությունների հետ կապված ամեն ինչ պարզ է. հայաստանաբնակ ջավախահայերի համախմբող այս կուսակցությունը կպաշտպանի գործող նախագահի թեկնածությունը: «Կարծում ենք, Ռոբերտ Քոչարյանն ամենահարմար թեկնածուն է եւ առաջիկա հինգ տարիներին կիրականացնի մեր ժողովրդի համար բարենպաստ քաղաքականություն: Բարենպաստ են տնտեսական զարգացման ցուցանիշները, աղետի գոտու վերացման միտումը, Երեւանում աննախադեպ մասշտաբների աշխատանքներ են կատարվում», իր ելույթում նշեց կուսակցության նախագահ Վարդան Վարդապետյանը: Աղետի գոտու վերացման միտումը, ցավոք, դեռ թեական է, մայրաքաղաքում աննախադեպ ծավալների աշխատանքներն էլ դեռ հեռու են ավարտից, բայց Վ. Վարդապետյանը նշեց նաեւ անցյալ տարիների թերացումներն ու հիմնահարցերը՝ բնակչության 50 տոկոսից ավելին աղքատության շեմից անդին է, շարունակվում է արտագաղթը, եւ, առհասարակ, անհրաժեշտ են սահմանադրական բարեփոխումներ:

Այստեղ էլ խոսքը հասավ Ազգային ժողովին: Պրն Վարդապետյանը քանիցս հույս հայտնելով, որ իրենց կուսակցությունը ներկայացված կլինի խորհրդարանում մայիսյան ընտրություններից հետո, հավաստեց, թե իրենք ունեն սահմանադրական բարեփոխումների փաթեթ եւ ոչ միայն:

«Կոնկրետ առաջարկություններ ունենք գյուղատնտեսության, սոցիալական ոլորտներում»: Ըստ պրն Վարդապետյանի, անելիք կա մարդու իրավունքների առումով, այնպես որ երկրում գործող բոլոր օրենքների գլխավոր սկզբունքը մարդու իրավունքը լինի: «Ընդհանրապես շատ անելիք կա ԱԺ-ում, առաջին փորձաքարը՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները մենք հաղթահարեցինք հաջողությամբ», ամփոփեց աջ-կենտրոնամետ կուսակցության առաջնորդը:

Գալով արված աշխատանքին՝ «Հզոր հայրենիքի» ղեկավարները նշեցին հատկապես Վրաստանի եւ Ռուսաստանի հայ համայնքներին ուղղված իրենց գործունեությունը: Վ. Վարդապետյանը հավաստեց, թե մշակութային, հայապահպանական մի շարք ծրագրեր են իրականացվել երկու երկրների հայ համայնքի շրջանակներում էլ: Այդ համայնքների ներկայացուցիչներն էլ, կուսակցության չորրորդ այս համագումարի հյուրի կարգավիճակով, իրենց ելույթներում շեշտեցին հատկապես «Հզոր հայրենիքի» կողմից իրենց դպրոցներին պարբերաբար դասագրքեր տրամադրելը:

Լ. Գ.

Հայաստանը կարող է նվաճել «աշխարհի ամենակուսակցական երկրներից մեկը» տիտղոսը

Սկիզբը՝ էջ 1

Անցնենք ավելի մեծ թվերի. «Հանրապետություն» կուսակցությունը նշում է 5400 անդամ, ՀՅ Դաշնակցությունը՝ 6000, ՀՀԸ-ն՝ 6900: ՀՀԸ վարչության անդամ Անդրանիկ Հովակիմյանը մեր զրույցում հավաստեց, թե 1998-ից հետո նվազող իրենց շարքերը վերջին երկու տարում սկսել են կայունանալ:

Մի կուսակցությունից խմբերով մեկ այլ կուսակցություն անցնելու տեսարանների Ազգային ժողովում եւ նրանից դուրս էլ ականատես եղել ենք: Այս առումով ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը նշեց. «Կուսակցությունների անդամների թիվն, իհարկե, ունի նշանակություն՝ հատկապես մեր քաղաքական համակարգի զարգացման այս շրջանում: Բայց քանի որ այդ թվերը փոփոխվում են քաղաքական կոնյունկտուրայից կախված, դրանք չեն դառնում որոշիչ գործոն: Եվ չեն կարող պատկերացում տալ քաղաքական դաշտի զարգացման հեռանկարի մասին: Սա անընդունելի միտում է, որ կպահպանվի դեռ որոշ ժամանակ: Սակայն միայն որոշ ժամանակ, քանի որ քաղաքական համակարգի կարգավորման կարեւորագույն պայմանն իրական կուսակցություններն են՝ հստակ գաղափարախոսությամբ, որոշակի պատմությամբ: Այդպիսիք կան մեզ մոտ»:

Ինչեւէ, մինչ նախկին իշխանությունները ներկայացնող քաղաքական ուժը վերածնունդների մեջ էր, մինչ, ասենք, ավանդական կուսակցություն ՀՅԴ-ն հաստատվում էր այստեղ՝ կարողանալով գրավել տվյալ պահին ընդամենը 6000 մեր հայրենակիցների, սկսեցին հանդես գալ առասպելական մասշտաբների քաղաքական ուժեր: Տակավին վերջերս կազմավորված ՀԺԱՄ-ն, օրինակ, ԱԺՄ-ից հեռացած Սեյրան Ավագյանի գլխավորությամբ, հայտարարում է, թե ունի 10.000 անդամ: Առավել ճշգրիտ՝ 10.000-ից փոքր ինչ ավելի, ասենք, 300 մարդով, որ նաեւ, հենց ԱԺՄ-ի անդամների թիվն էր (300-ը) 1996-ին:

ՀՅԿ-ից տեղեկացրին, թե վարչապետական կուսակցությունն ունի 17.977 անդամ: Այստեղ սկսվում են ամենահետաքրքրական թվերը. ՀԺԿ՝ 30.000, «Օրինաց երկիր»՝ 35.000, «Ազգային միաբանություն»՝ 46.000: Առաջին տեղում Կոմկուսն է, որտեղ պնդեցին, թե ունեն 50.000 շարքային ընկեր:

Այս թվերը հայտարարելիս բոլոր կուսակցությունների ներկայացուցիչներն էլ նշում էին, թե պատկերը մոտավոր է: Պահպանելով անգամ մոտավորության սկզբունքը՝ վերոհիշյալ թվերի հանրագումարն անցնում է 170.000-ից: Պատկառելի՞ թիվ է սա, թե՞ ոչ, պիտի դատել նկատի ունենալով, որ, ինչպես վերեւում նշեցինք, պետք եւ որոշակի կշիռ ունեցող, բայց այնուամենայնիվ ոչ բոլոր գործող քաղաքական ուժերի մասին է խոսքը: Եվ որ Հայաստանում ընտրող բնակչությունն ընդամենը 1,5 միլիոնի սահմաններում է: Իրակա՞ն է այս թիվը, թե՞ ոչ, պիտի թերեւս պատասխանեն վիճակագրական համապատասխան ծառայությունները: Այնուհանդերձ, դժվար է հավատալ, որ յուրաքանչյուր տասներորդ չափահաս հայաստանցին կուսակցական է:

«Մեզ մոտ վերջին տասը տարիներին ավանդույթ է դարձել կուսակցության հեղինակությունը բարձրացնելու նպատակով ուռճացնել նրա անդամների թիվը: Մինչդեռ աշխարհում բոլորովին այլ մոտեցումներ կան խնդրի շուրջ», նկատեց Ռուբեն Միրզախանյանը: Նա նշեց, որ անդամների թվից զատ, մեր քաղաքական ուժերի շրջանում մեծ մասամբ անտեսվում են կուսակցության մյուս բաղադրիչները՝ քաղաքական պրոֆեսիոնալ ինստիտուտները: «Համաշխարհային փորձից չգիտեմ որեւէ լուրջ քաղաքական ուժ, որ չունենա իր լրատվամիջոցը: Մինչդեռ, այդ միջոցները մեծ մասամբ պաշտոնական օրգաններ չեն, բայց կրում են կուսակցությունների ամենաանմիջական ազդեցությունը:

Կարեւոր է տեղական կառույցների ցանցը երկրով մեկ: Շատ կարեւոր է նաեւ, որ որոշում ընդունողների հատվածը կուսակցությունում չվարձատրվի ու քաղաքականից չվերածվի բյուրոկրատական ապարատի: Բայց սա առայժմ մեր կուսակցություններին չի սպառնում»:

Որքանո՞վ են մեր կուսակցություններն իսկապես կայացած պրոֆեսիոնալ ինստիտուտների առումով՝ քննության առանձին նյութ է: Բայց որ նրանց գերակշիռ մասը մեծաքանակության տենդով է վարակվել, կարծում եմ, կասկածից վեր է: Ցավոք, չկա հայաստանյան բնակչության կուսակցական պատկանելության պատկերը վեր հանող վիճակագրություն, եւ կարելի է ցանկացած թիվ... կրակել:

Բայց բնակչության համեստ ռեսուրսներ ունեցող մեր երկրում 30, 40, 50 հազարանոց ուժերի իմիտացիան պարզապես չի կարող վերածվել իրականության, եթե նկատի ունենանք, որ, ըստ աշխարհում ընդունված փորձի, կուսակցական լինում է սովորաբար երկրի չափահաս բնակչության մեկ, երկու տոկոսը:

Անդրադարձ

Նվիրումով ապրած կյանք

Ֆադեյ Սարգսյանի «Կյանքի դասերը»

Յուրաքանչյուր անհատի գործունեությունը մոլորակի վրա պայմանավորված է տվյալ անհատի մտավոր ու հոգեւոր ներուժի եւ, իհարկե, այդ ներուժը օգտագործելու համար շուրջն արդեն ձեւավորված կյանքի կերպից: Եվ յուրաքանչյուր անհատի ներուժի հնարավորություններից է կախված այն հանգամանքը, թե որքան մեծ շրջանակներում կարող է գործել նա:

1920-ական թվականների սկզբին, Ցեղասպանության սարսափներն ապրած գաղթականներով լի Երեւանում ծվարում է Նախիջեւանի Կզնուտ գյուղից գաղթած Սարգսյանների երիտասարդ ընտանիքը: Այստեղ է ծնվում կործանված Կզնուտի ավերված եկեղեցու վերջին քահանայի տեր Թադեւոսի թոռը, անվանվում պապի անունով եւ քայլելով իրեն բաժին կյանքի ճանապարհով, մեզ համար մնում է Ֆադեյ Սարգսյան Ֆադեյ Տաճատիչ: Նրա ապագան ձեւավորվում է մի բակում, ուր մեծ հավատ կար ապագայի նկատմամբ եւ ամեն ինչ զոհաբերվում էր երեխաներին ուսման տալու համար: Այս բակից դուրս եկան երիտասարդներ, որոնք հետագայում դարձան հանրաճանաչ հեղինակություններ, գիտնականներ, ակադեմիկոսներ: Պատանեկության շրջանում նրանց ձեռքից ձեռք անցնող գրքերը հափշտակությամբ կարդում էր նաեւ նրանցից տարիքով ավելի փոքրը՝ Ֆադեյը եւ ձեւավորվում որպես գիտությունը հայրենասիրությանը շաղկապող անհատ: «Բակի մշտապատրաստ ռադիոտեխնիկը եւ էլեկտրիկը», այսպես է վերհիշում իր մանկությունն ու պատանեկությունը հետագայում արդեն անվանի անձնավորությունը:

Երբ բուռն ապրած կյանքն արդեն հետեւում էր, Ֆադեյ Սարգսյանի հոգեւոր ներուժը դեռ գործելու է մղում նրան, եւ ստիպում նստել գրասեղանի առաջ: Քայլ առ քայլ շնչավորվում, ամբողջականանում ու ծնվում է «Կյանքի դասեր» գիրքը: Այն ամենը, ինչը տվել է կյանքը, անցել է իր ժողովրդին ու հայրենիքին՝ դառնալով նրա շնչառության մի կարեւոր հատվածը, եւ չի մարելու որպես արդեն անցած, ավարտված, իրեն սպառած գործողություն:

«Կյանքի դասեր»: Գիրքը գրվել է 2000-ին, լրամշակված վերահրատարակվել 2001-ին: Հայ գրականությունը հուշագրության օրինակներ շատ ունի, տարբեր ուղղվածություններով՝ ինքնակենսագրական, ճանապարհորդական, գեղարվեստական: Ժամանակակից հուշագրության հրաշալի օրինակ է Ֆադեյ Սարգսյանի «Կյանքի դասերը»: Միայն թե խորագրի ներքո պետք է հասկանալ ոչ թե անհատի, այլ մի ողջ ժողովրդի կեսդարյա օրագրությունը: Օրագրություն՝ սեղմ, հակիրճ, ճշմարիտ, անկողմնակալ, անկեղծ: Օրագրություն՝ նվիրումով ապրած կյանքի մասին, որի գիտելիքի ու գիտական շրջանակները սկսվում են բակում անսարք անջատիչները վերանորոգելուց մինչեւ Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտ, Տոմսկի զինվորական էլեկտրատեխնիկական կապի ակադեմիա, հայրենական ռադիոլոկացիոն տեխնիկայի զարգացմանը նվիրված աշխատանքներ հրետանային գլխավոր վարչությունում, այդ վարչության ավագ զինվորական ներկայացուցչի աշխատանքները Երեւանի մաթեմատիկական մեքենաների գիտահետազոտական ինստիտուտում, ներդրումները հանրապետության ռադիոէլեկտրոնիկայի բնագավառում օգտագործվող էլեմենտներ, միկրոսխեմաներ եւ սարքավորումներ: «Առանձնահատուկ պետք է նշել «Հրազդանմեքենա» միավորումն իր մասնաճյուղով, «Արաքս», «Մարս», «Տրանզիստոր», անջատիչների, չափող սարքերի, կոնդենսատորների, մի շարք նոր էլեկտրոնային հաշվիչ մեքենաների գործարանների ստեղծումը եւ այլ օժանդակ կարողությունների կազմակերպումը», վերհիշում է հեղինակը:

Նկարագրելով խոշորագույն ձեռքբերումները հանրապետության հաշվողական տեխնիկայի զարգացման ուղղությամբ՝ «Կյանքի դասերի» հեղինակը որոշել է գրելաոճի հետեւյալ տարբերակը. անձն աննկատ թողնել գիտության բնագավառում ունեցած բոլոր ձեռքբերումներում: Իսկապես մտավոր պոտենցիալով հզոր ու հոգեւոր նվիրումներով անունների մասին պատմող էջերը Ֆ. Սարգսյանի հուշագրությունը հարստացնում են եւ գիտական եւ պատմական արժեքներով:

Չափազանց կարեւոր արձանագրություններով է հարուստ ակադեմիկոս Ֆադեյ Սարգսյանի «Կյանքի դասերում» տեղ գտած Մերգելյան ինստիտուտի աշխատանքային փորձը: Այստեղ ոչ միայն գիտական նվաճումների արձանագրություններն են, այլեւ՝ զուտ մարդկային գործոններին տրված լուծումները: Վերաբերմունք Սերգեյ Մերգելյանի նկատմամբ, որի դեմ հսկայական պայքար կար ծավալված: Աշխատանքի նկատմամբ պատասխանատվության խոր զգացումով է շնչում «Կյանքի դասերը»: «Ես չեմ կարող աշխատել՝ ամբողջապես չնվիրվելով գործին»: Այս տողերը պատասխանն են այն հարցի, թե ինչու գրքում ոչինչ չի ասվում անձնական կյանքի մասին: Աշխատանք առանց անձնական կյանքի, առանց հանգստի:

Քառորդ դարից ավելի հայրենական գիտական ու պաշտպանական արդյունաբերության բնագավառում ղեկավարի աշխատանքը չէր կարող ընթանալ առանց նեղումների ու զրկանքների, որոնք հիմք են ծառայել այն համառոտ ու ճշմարիտ փաստերի համար, որոնք տեղ են գտել գրքի համապատասխան բաժնում:

Գրքում հիշատակվում են նորագույն սարքավորումների ու նրանց հետեւում կանգնած գիտակ անհատների անուններ: Հրանտ Սագոյան, Սարգիս Թումանյան, Մնացական Բունիաթյան, Հրանտ Բաղդասարյան ու մյուսներ, որոնց աշխատանքն այսօր հիշողություն չէ միայն, այլ՝ շարունակություն:

Ֆադեյ Սարգսյանի հուշագրությունը մի գեղեցիկ, ուրույն ու հետաքրքրական վավերագիր է Կարեն Սերոբի Դեմիրճյանի մասին: Վերջինս, որ ընդհանրապես թե կյանքում, թե աշխատանքային առանձնահատուկ գործունեության ընթացքում անտեսել էր հուշագրության տեսակի կարեւորությունը, մեզ է վերադառնում Ֆադեյ Սարգսյանի գրքի իրեն նվիրված բաժնով: «Հայացքների ու նպատակների ընդհանրությունն է տասնամյակների ընթացքում նպաստել մեր ընկերության եւ բարեկամության ամրապնդմանը», գրում է Ֆ. Սարգսյանը: Իսկ ընդհանրությունն այն ժամանակ, Կարեն Դեմիրճյանի կուսակցական ղեկավար պաշտոններ ստանձնելուց առաջ էլ, վերաբերում էր ճշգրիտ մեքենաշինության զարգացմանը երկու ղեկավարների տված նշանակությանը:

«Կյանքի դասերի» այն խորագրի տակ, որ վերաբերում է Ֆ. Սարգսյանի՝ ՀԽՍՀ Նախարարների խորհրդում աշխատանքի անցնելուն, ուրվագծվում է Կ. Դեմիրճյանի ինքնատիպ կերպարն ու բարձր պահվածքը: Այնուհետեւ սկսվում է ԽՄԿԿ Կենտկոմի հետ ունեցած հարաբերությունների օրագրությունների շղթան, որ շատ ու շատ հարցերի հետ պարզաբանում է այն հանգամանքները, թե ինչպես էին «հեշտությամբ» լուծվում մեր հանրապետության բոլոր կենսական հարցերը:

Ֆ. Սարգսյանի օրագրության արժեքը մեծ է նաեւ ԽՄԿԿ Կենտկոմի պաշտոնյաների կերպարների հստակեցման ու նրանց գործունեության վերաբերյալ ճիշտ կարծիքների ձեւավորման համար: Նրա մանկության ու երիտասարդության շրջանի սերնդին վիճակված դժվարին ժամանակներում հաղթահարելու շատ բան կար, եւ գիրքը ռեալ ու ամբողջական պատկերն է ներկայացնում խորհրդային երկրի գիտական մի ողջ սերնդի: Այնուհետեւ արժեքավոր տեղեկություններ՝ հանրապետության ինքնապահովումն իրականացնող ծրագրերի մասին, որոնք վերաբերում են գյուղատնտեսական արտադրանքներին (անասնապահություն, խմիչքների արտադրություն, «Դեմիրճյանի խնձորի» այգիներ), օպերային թատրոնին, երիտասարդական պալատին, մարզահամերգային համալիրին, նոր շուկաներին, հիվանդանոցներին, դպրոցներին, կոմունալ օբյեկտների կառուցմանն ու վերակառուցմանը:

Լինելով մարդամոտ եւ մարդկային հարաբերություններում ճկուն անձնավորություն՝ Ֆադեյ Սարգսյանը ոչինչ չի թաքցնում «վերեւների» մասին, ներկայացնելով իրական էությունը՝ հաճախ հումորով, հաճախ դառը ճշմարտությամբ:

Գիրքը գրված է աշխույժ հումորով, օրինակ՝ մետրոպոլիտենի, որի շինարարության թույլտվությունը տրվել է անեկդոտային հումորով:

«Ընդհատելով շինարարության մասին իմ զեկուցումը, Ա. Ն. Կոսիգինն ասաց. «Ընկ. Սարգսյան, թույլ կտա՞ք ես զեկուցեմ»: Ես սկզբից անհանգստացա, կարծեցի գործը տանուլ ենք տվել, բայց ինչ կարող էի անել, ասացի՝ խնդրեմ: Եվ նա կիսածիծաղելով ասաց. «Բանն այն է, որ հայերը կառուցել են տրամվայի նոր գծեր, բայց քանի որ քաղաքի տեղանքը կտրտված է, հարկ է եղել թունելներ փորել, որպեսզի ունենան արագընթաց տրամվայ: Հետո, երբ լավ են նայել, տեսել են, որ տրամվայի գծերի փոխարեն ստացել են մետրոպոլիտենի գծեր: Ելնելով ստեղծված վիճակից, խնդրում եմ օրինականացնել շինարարությունը: Ի՞նչ անել»: Բոլորը ծիծաղեցին եւ առանց քննարկելու որոշեցին թույլատրել շինարարությունը»:

Ֆադեյ Սարգսյանն անկողմնակալությամբ է անդրադառնում «Արցախի հիմնախնդրին»: «... Վիճում էինք, պայքարում», մեր վիճակը դժվարանում էր նրանով, որ ժողովուրդը չգիտեր այդ մասին (հիմա էլ չգիտի), իսկ մենք ինքնագովազդով չենք զբաղվել: Պատմել այն մասին, ինչ կատարվում էր վերեւներում, իրավունք չունեինք, բայց մեր խիղճը մաքուր էր»: Այնուհետեւ նկարագրելով իր մասնակցությամբ տեղի ունեցած մի քանի դեպքերի մանրամասները՝ Ֆ. Սարգսյանը ներկայացնում է կարեւոր իրադարձությունների հիմնական դրդապատճառները, ինչպես նաեւ բնութագրում մի շարք կերպարներ, որոնց անունները երկար ժամանակ հոլովվում էին հանրահավաքներում: Գրքի «Անցանկալի անձի կարգավիճակում» բաժինը Ֆ. Սարգսյանի՝ Նախարարների խորհուրդը թողնելու պատճառների մասին է, ենթատեքստում խորհրդային երկրի առավել ամբողջական նկարագրությունը:

Գիտությունների ակադեմիայի նախագահի պաշտոնը, որ վարում է նա այսօր, Ֆ. Սարգսյանի անկոտրում ոգու, կամքի, իր երկրին օգտակար լինելու պատշաճ մակարդակի վրա պահելու ինքնազոհողության մասին է վկայում:

Այսօր էլ Ֆադեյ Սարգսյանը նույն աշխատանքային ծանրաբեռնվածությունն ունեցող անհատն է, որ իր խոստովանությամբ, դեռ անելիքներ ունի բազում հետաքրքրական հանդիպումների ու գործերի մասին: Գնահատելով գրքի խմբագրի՝ Ժիրայր Ավետիսյանի աշխատանքը «Կյանքի դասերին» կենդանություն տալու առումով, կարծում եմ, բոլորս ենք սպասում նրա շարունակությանը:

«Կյանքի դասերը» գիրքը փաստում է Ֆադեյ Սարգսյանի խոսքերը գիտական ներուժի մասին, որ հեշտ ձեռք չի բերվում, իսկ կորցնելը դժվար չէ: Քանի դեռ իր ժողովրդի հետ է անվանի ակադեմիկոսը, հայ ժողովուրդը հանձին նրա պետք է ունենա գիտական ներուժ պահելու եւ ուղղորդելու խորհրդատուի:

ՓԵԼԻՔՍ ԲԱԽՇԻՆՅԱՆ

Պատասխան տեղեկատվության ազատության մասին մտահոգվածներին

Այս նկարը, որ Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոնն ընտրել է «Դու տեղյակ լինելու իրավունք ունես» տեղեկագրի համար, խորհրդանշում է հայաստանցի պաշտոնյային՝ փակ են նրա աչքերն ու ականջները, ոչինչ չի ուզում տեսնել, ոչինչ չի ուզում լսել: Ձեռքին փաստաթղթերով եւ այլ տեղեկություններով լի պայուսակն է, որը ոչ մեկի առաջ բաց չի անի: Պատկերը վերցված է մեր իրականությունից, եւ այդ իրականության հավաստումն են Երեւանի քաղաքապետարանի տրանսպորտի վարչության պետի եւ ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության արձագանքները «Ազգ» օրաթերթում նոյեմբերի 29-ին հրապարակված հեղինակիս՝ «Սուբսիդիա՝ էլեկտրատրանսպորտի հավելագրումներն օրինականացնելու եւ եկամուտները թաքցնելու համար» հրապարակմանը: Հիշեցնենք, հոդվածը վերաբերում էր էլեկտրատրանսպորտի խնդիրներին, որի ղեկավարները կուտակված միլիարդների պարտքերը մարելու ելքը կապում են պետության հատկացնելիք սուբսիդիաների հետ:

Նրանց զայրույթը շարժել եմ «հանդգնություն» ունենալով մեջբերումներ անել միջգերատեսչական հանձնաժողովի ուսումնասիրությունից, որի տակ, պարզվում է, կառավարությունը կնիք չէր դրել:

Ֆինանսների նախարարությունն ինձ մեղադրում է առանց հանձնաժողովի հետ հանդիպելու նրա անունից «իրականությանը չհամապատասխանող» եզրակացություններ ու գնահատականներ ներկայացնելու մեջ: Ուզում եմ տեղեկացնել, որ լրագրության դասեր ես անցել եմ, եւ ֆինանսների նախարարի տեղակալ Ս. Միքայելյանի ու հանձնաժողովի հետ զրուցելու մտադրությունս, որին հետեւողականորեն ձգտում էի ավելի քան 10 օր, թելադրված էր միմիայն իմ մասնագիտական կուլտուրայով, որն, ի դեպ, հատուկ չէ Ձեզ՝ պաշտոնյաներիդ: Արդեն մեկ ամիս չի հաջողվում Ձեզնից մի քանի անէական հարցերի պատասխան ստանալ անգամ գրավոր ներկայացնելուց հետո:

Սակայն կուզենայի ավելի կարեւոր հարցի մասին խոսել: Իսկ ո՞վ գիտեր նման հանձնաժողովի կյանքի կոչվելու, նրա խնդիրների մասին: Մի մոռացեք, որ խոսքը հանրային տրանսպորտի եւ, առհասարակ, հանրային ծառայություններ մատուցողների մասին է, այսինքն՝ հանրային սեփականության: Բայց, Ձեր տրամաբանությամբ, հանրությունն իրավունք չունի տեղեկանալու, թե վերեւներում ինչ են մտածում եւ ինչպես են մտածում իր մասին: Թե՞ ուզում եք հավատացնել, որ կառավարության հաստատելուց հետո փաստաթուղթը հրապարակելու էիք: Քանի՞ նման հանձնաժողովի ուսումնասիրություն է հրապարակվել առ այսօր, կարո՞ղ եք հիշեցնել:

«Կառավարությունն առ այսօր վերջնական հավանություն չի ներկայացրել», գրում է Երքաղխորհրդի տրանսպորտի վարչության պետը՝ չներելով իմ «շտապողականությունը»: Ինձ համար կարեւորը կառավարության կնիքը չէ, այլ այն, որ երկու պաշտոնյաներդ էլ չեք վիճարկում հրապարակման հարցադրումները՝ «էլեկտրատներգիայի հավելագրման ու հասույթների թերհավաքագրման հնարավոր առկայությունը»: Այդ մասին էր հրապարակումը, եւ այդ մասին հրապարակման մեջ խոսում են մարդիկ, որոնք անձամբ մասնակիցն են կամ իրականացնողը: Հանձնաժողովի ուսումնասիրությունից արված մեջբերումները պարզապես հավելյալ հաստատումն են նրանց ասածի, բայց ավելի իրական՝ արդեն թվական տվյալների վրա հիմնված: Նրանց, ի դեպ, Դուք հակադարձելու բան չեք ունեցել, էլ ի՞նչն եք ուզում հերքել ձեր պատասխաններով: Լավատեղյակ աղբյուրները պնդում են, որ հանձնաժողովի եզրակացությունները, որոնցից մեջբերումներ էին արված, այսօր էլ հիմք են ընդունվում կառավարության կողմից: Այլ բան է, որ երբ կառավարության պատերի ներսում էր հնչում՝ ձեզ չի անհանգստացրել, բայց երբ դարձավ հանրության սեփականությունը՝ արդեն անպատասխան թողնել չի կարելի:

Նախարարությունն ինձ «կոչ է անում հանձնաժողովի անունից չլիազորված հայտարարություններ չանել»: Ուզում եմ տեղեկացնել, որ որեւէ մեկի լիազորության անհրաժեշտությունը չունեմ իմ մասնագիտական պարտականությունն իրականացնելու համար:

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Միջազգային

ՉԵԶՈՔ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ

1994 թ. հրադադարից հետո ադրբեջանական բանակը կորցրել է ավելի քան 5000 զինվոր

Հիմնական պատճառները՝ ծեծուջարդ, վարակիչ հիվանդություններ, թերսնում, արեւահարում, ցրտահարություն

Ադրբեջանական լրատվամիջոցները շարունակում են քաջլերել ղարաբաղյան պատերազմը վերսկսելու եւ կորուված հողերը ազատագրելու Բաքվի պաշտոնյաների կոչերը, հողեր, որոնցից Ադրբեջանը զրկվել է մոտ տասը տարի առաջ, գրում է Բաքվում աշխատող ամերիկացի անկախ լրագրող Քլեր Դոյլը Eurasia.net ցանցում: Որոշ փորձագետներ զգուշացնում են, որ ռազմական գործողությունների դիմելու կոչերը ավելի շուտ արտահայտում են ղարաբաղյան բանակցություններից օրեցօր աճող հիասթափությունը, քան Ադրբեջանի պատրաստակամությունը պատերազմին: Փորձագետների կարծիքով, վատ կազմակերպվածությունը եւ ադրբեջանական բանակի բարոյահոգեբանական ցածր պատրաստվածությունը վկայում են, որ նման բանակն ի վիճակի չէ եւ անկարող է հարձակողական գործողություններ վարել:

Ադրբեջանական բանակը թվաքանակով գերազանցում է Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի զինուժին միասին: Սակայն բանը թվերի մեջ չէ, գրում է Քլեր Դոյլը: Ղարաբաղի դեմ ռազմական գործողություններին խանգարում են մի շարք գործոններ, առաջին հերթին ադրբեջանական բանակի բարոյական վիճակը:

«Զինվորական ծառայությունից հրաժարվելու մեղադրանքով բանտերում են 2.600 ադրբեջանցի զինվորներ: Նրանց մեծ մասը դասալիքներ չեն, նրանք պարզապես հիվանդ են եւ անպետք զինվորական ծառայության համար: Եվ նրանք բանտը նախընտրում են բանակում ծառայելուց», ասում է «Ադրբեջանի զինվորների մայրեր» կազմակերպության փոխնախագահ Թահիրա Գորդեեւան եւ ավելացնում, որ ադրբեջանական բանակում զինվորներին վերաբերվում են ինչպես ստրուկների:

Թահիրա Գորդեեւայի տեսակետը, որ ադրբեջանցի զինվորներն անկարող են պատերազմել, հաստատվում են այլ աղբյուրներով: Ըստ Human Rights Watch իրավապաշտպան կազմակերպության տվյալների, 1994 թ. ղարաբաղյան ճակատում հաստատված հրադադարից հետո ադրբեջանական բանակը կորցրել է ավելի քան 5.000 զինվոր եւ սրա, մահվան հիմնական պատճառներն են ծեծուջարդը, վարակիչ հիվանդությունները, թերսնումը, ամռան ամիսներին արեւահարությունը, ձմռանը ցրտահարությունը: Զինակոչիկների կենցաղն անտանելի է, զինվորները հաճախ դիմում են բողոքի ցույցերի: Ադրբեջանական բանակի բարոյահոգեբանական անկայուն վիճակն ապացուցող վերջին դեպքը 2002 թ. սեպտեմբերի պատահարն էր, երբ Բաքվի բարձրագույն զինվորական ուսումնարանի 3000 կուրսանտներ ի նշան վատթար պայմանների եւ կաշառակերության դեմ բողոքի լքեցին զորամասը:

Պատերազմի դեպքում ադրբեջանցի բարոյալքված զինվորականները ստիպված կլինեն բախվել ղարաբաղյան ջոկատներին, որոնց ռազմական ոգին, ըստ վերլուծաբանների, աշխարհում ամենաբարձրներից մեկն է: Լեռնային Ղարաբաղում պաշտպանական գիծը լավ ամրացված է եւ ունի կատարելագործված թիկունքային ենթակառուցվածք: Նման պաշտպանությունը ճեղքելը դժվար առաջադրանք է աշխարհի ցանկացած բանակի համար:

Հակամարտության վերսկսումը Ադրբեջանի առջեւ կդնի ոչ դյուրին հարցեր նաեւ դաշնակիցների առումով, գրում է Դոյլը: Լեռնային Ղարաբաղի էթնիկ հայերը կարող են ակնկալել Հայաստանի օգնությունը եւ այդ երկրում տեղակայված շուրջ 3.000 ռուս զինվորականների գործոնը: «Հայաստանում տեղաբաշխված ռուսական ուժերն ունեն հստակ կարգավիճակ, բայց դժվար է հասկանալ, թե ինչպես կարող են նրանք մի կողմում մնալ, եթե սկսվեն ռազմական գործողությունները», ասում է Լոնդոնի ռազմավարական հետազոտությունների միջազգային ինստիտուտի աշխատակից Օկսանա Անտոնենկոն: Ըստ վերլուծաբանի, ռուս-հայկական ռազմական համաձայնագրերի պայմաններով՝ պատերազմի դեպքում Ռուսաստանը պարտավոր է հայկական բանակին մատակարարել ռազմատեխնիկական օգնություն, ինչը սկզբունքորեն նշանակում է ռազմական տեխնիկայի անվճար մատակարարում:

Մյուս կողմից, Ադրբեջանի համար դյուրին չի լինի այլ պետություններից օգնություն ստանալը: Չնայած ԱՄՆ-ի եւ Թուրքիայի հետ ունեցած Ադրբեջանի ռազմական կապերին, այս երկու պետություններից եւ ոչ մեկը էական օգնություն չի տրամադրի ադրբեջանական բանակին: Մ. Նահանգներում առկա է հզոր հայկական լոբբի, իսկ Թուրքիան, որ ձգտում է Եվրամիության անդամակցության, անկասկած, չի միջամտի ղարաբաղյան հակամարտությանը, հակառակ դեպքում խաչ կքաշի Եվրամիության հետ բանակցային գործընթացի վրա:

Փորձագետների գերակշիռ մասը կարծում է, որ ադրբեջանցի նախարարների եւ լրատվամիջոցների ռազմատենչ հայտարարությունները, ըստ էության, մաս են կազմում ղարաբաղյան բանակցություններում պաշտոնական Բաքվի որդեգրած ռազմավարության, որի նպատակը խաղաղ գործընթացի արագացմանն է ուղղված: Ասվում է, որ Հեյդար Ալիեւը (որը ժամանակ առ ժամանակ եւս կողմ է արտահայտվում կարգավորման ռազմական տարբերակին, հատկապես ԵԱՀԿ ՄԽ միջնորդների տարածաշրջան այցելության նախօրեին.- Թ. Հ.) դիմակայում է երկրի ներքին ուժերին, որոնք կողմ են պատերազմի վերսկսմանը: Բայց դա միայն մարտավարություն է եւ բացի այն, որ դրանով դժվար է նպատակին հասնել, կարող է եւ լրջորեն հարվածել հենց ադրբեջանական ղեկավարությանը:

Թ. Հ.

«ԱՍՏՂԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ»

Սկսվում է ամերիկյան հակահրթիռային համակարգի ծավալումը

ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը երեկ պաշտոնական հայտարարությամբ բանակին կարգադրել է սկսել հակահրթիռային պաշտպանության համակարգի ծավալումը: Սպիտակ տան խոսնակ Արի Ֆլեյշերը CNN հեռուստաալիքով ընթերցել է նախագահի հայտարարությունը, ըստ որի ԱՄՆ-ը «բոլոր անհրաժեշտ միջոցները կձեռնարկի իր քաղաքացիներին պաշտպանելու թշնամի պետություններից կամ ահաբեկչական խմբերից, որոնք զանգվածային ոչնչացման զենք եւ դրա արձակման միջոցներ ունեն»:

Երեքշաբթի օրն ավելի վաղ ԱՄՆ վարչակազմի ներկայացուցիչներից մեկը CNN-ի թղթակցին հայտնել էր, որ մինչեւ 2004 թ. Գրենլանդիայի Ֆորտ Գրիլի ռազմակայանում տեղաբաշխվելու են կալանիչ հրթիռների արձակման 10 կայաններ: 10 ուրիշներ էլ տեղակայվելու են 2005-2006 թթ.:

Հակահրթիռային պաշտպանության համակարգը կոչված է ԱՄՆ-ի (թերեւս նաեւ նրա որոշ դաշնակիցների) տարածքը պաշտպանել այն հեռահար հրթիռների մի մասից, որոնք կարող են արձակվել ԿԺԴՀ-ից, Իրաքից, Իրանից:

Ցամաքային հրթիռակայաններից բացի, ռադարային «էգիս» համակարգերով հանդերձավորված ամերիկյան ռազմանավերում կտեղաբաշխվեն փոքր եւ միջին հեռահարության հրթիռների ոչնչացման համար նախատեսված կալանիչ հրթիռների կայաններ:

Նախագահ Բուշը Կոնգրեսից հավելյալ 1,5 մլրդ դոլար է խնդրելու 2004-2005 թթ. տվյալ նախագիծն իրականացնելու նպատակով: Ըստ CNN-ի, հակահրթիռային համակարգի ստեղծման համար տարեկան ծախսվում է մինչեւ 8 մլրդ դոլար: Կալանիչ հրթիռները կառավարվելու են ռադարների եւ տվիչների ընդհանուր ցանցով, որը բացահայտելու է թշնամու արձակելիք հրթիռները: Համակարգի առաջին օբյեկտի կառուցումն սկսվել է հունիսին Ֆորտ Գրիլիում:

«Ֆիգարո» թերթը նշում է, որ երեքշաբթի օրն ԱՄՆ-ը Մեծ Բրիտանիային եւ Դանիային պաշտոնապես դիմել է «հակահրթիռային վահանի» ստեղծման շրջանակներում նրանց ռազմակայաններն օգտագործելու խնդրանքով: Ռուսաստանն ու Չինաստանը կտրականապես դեմ են հակահրթիռային համակարգի ծրագրին: Նախկին նախագահ Ռոնալդ Ռեյգանի մտահղացած այդ նախագիծն անցյալում հայտնի էր «աստղային պատերազմների ծրագիր» անունով:

Ծրագրի իրականացումը հնարավոր դարձավ անցյալ տարի, երբ Վաշինգտոնը չեղյալ հայտարարեց ռազմավարական սպառազինությունների սահմանափակման 1972 թ. խորհրդա-ամերիկյան պայմանագիրը, որով արգելվում էր հակահրթիռային համակարգերի ստեղծումը:

«Էլ Նինյո» մրրիկից 9 ամերիկացի է զոհվել

100 հազար կալիֆոռնիացի զրկվել է էլեկտրականությունից

ԱՄՆ խաղաղօվկիանոսյան ափին մոլեգնող «Էլ Նինյո» մրրիկն արդեն 9 մարդու կյանք է խլել: «Վաշինգտոն փոստի» տվյալներով, անցյալ շաբաթ Կալիֆոռնիայում 3 մարդ է զոհվել: Օրեգոնում տան վրա ընկած ծառը ճզմել է 2 անձանց, իսկ Նեւադայում մի լեռնադահուկորդ է զոհվել ձնահյուսից: Երկուշաբթի օրը Սան Դիեգոյից (Կալիֆոռնիա) հյուսիս ընկած Կառլսբադ բնակավայրում ջրի հորձանքը քշել-տարել է մի ավտոմեքենա: Զոհվել է 3 կին:

Ամբողջ Կալիֆոռնիայում տեղումների ռեկորդային ցուցանիշ է արձանագրվել: Սան Ֆրանցիսկոյի շրջանում քամու արագությունը հասել է վայրկյանում 22 մետրի: Երեքշաբթի օրն ավելի քան 100 հազար կալիֆոռնիացիներ մնացին առանց էլեկտրականության: Վերջին օրերին հոսանքազրկված էր մոտ 2 մլն մարդ: Կալիֆոռնիայի ափերի մոտ 5 օր մոլեգնած մրրիկը փոքր-ինչ մեղմացել է, սակայն հորդացումների վտանգը պահպանվում է:

Կրասնոդարում մեսխեթցի թուրքերն օտարներ են

Կրասնոդարի երկրամասի ներգաղթի ծառայությունում մեսխեթցի թուրքերի առաջնորդներին առաջարկել են ներգաղթյալի քարտեր լրացնել: Ծառայության ներկայացուցիչն Ինտերֆաքսի թղթակցին հայտնել է, որ այդ քարտերը նախատեսված են ՌԴ մտնողների եւ քաղաքացիությունից զուրկ անձանց համար: Ըստ այդմ, Կուբանում մեսխեթցի թուրքերին կարող է շնորհվել 90 օրվա ժամանակավոր գրանցում:

ՌԴ ազգային հարցերի նախարար Վլադիմիր Զորինի տվյալներով, Կրասնոդարի երկրամասում բնակվում են 21 հազար մեսխեթցի թուրքեր: 1944 թ. նոյեմբերին Վրաստանի հարավից մեսխեթցի թուրքերին աքսորել էին Միջին Ասիա: 1989 թ. ազգամիջյան բախումներից հետո ավելի քան 90 հազար թուրքեր եկան Ռուսաստան:

Մոսկվայում գտնում են, որ մեսխեթցի թուրքերի խնդիրն անհնար է լուծել առանց Վրաստանի եւ միջազգային կազմակերպությունների մասնակցության: 1999 թ. Եվրախորհուրդ ընդունվելիս Թբիլիսին ստանձնեց մի շարք պարտավորություններ, այդ թվում՝ տեղահանված մեսխեթցի թուրքերի հայրենադարձման վերաբերյալ: Ըստ իր պարտավորությունների, Վրաստանի խորհրդարանը պարտավոր էր 2001 թ. օրենք ընդունել մեսխեթցի թուրքերի հայրենադարձման մասին, իսկ մինչեւ 2012 թ. պետք է ավարտվի նրանց վերադարձը Մեսխեթ:

Ըստ ՄԱԿ-ի, «Ալ Ղաիդան» մնում է համաշխարհային սպառնալիք

Չնայած իր ենթակառույցին հասցված զգալի հարվածներին, «Ալ Ղաիդա» կազմակերպությունը շարունակում է սպառնալ աշխարհի խաղաղությանն ու անվտանգությանը: Այդ է վկայում ՄԱԿ-ի նոր զեկուցագիրը, ըստ որի աշխարհում «Ալ Ղաիդայի» գործակալների թիվը շուրջ 10 հազար է:

2001 թ. սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից հետո ՄԱԿ-ում ստեղծված հսկիչ հանձնաժողովի զեկուցագրում նշվում է, որ Ուսամա բեն Լադենի կազմակերպությունն այսօր էլ կարողանում է հայթայթել ֆինանսներ, զենքեր եւ հավաքագրել նոր մարտիկների, որոնք մարզվում են Աֆղանստանում վերականգնված ճամբարներում: «Տեղեկատվական փոխանակումների ու համագործակցության, միջազգային ֆինանսական խիստ վերահսկողության բացակայության դեպքում «Ալ Ղաիդան» կկարողանա դիմադրել, հավաքագրել եւ վերազինվել», նշվում է փաստաթղթում:

Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ միջազգային 5 փորձագետներից բաղկացած հսկիչ հանձնաժողովն ստեղծվել է մասնավորապես «Ալ Ղաիդայի» դրամական ավանդները սառեցնելու եւ դրա անդամներին ճամփորդություններ թույլ չտալու նպատակով: Ըստ զեկուցագրի, ահաբեկիչների հետքերը գտնելը դժվար է, քանի որ նրանցից շատերի ինքնությունն անհայտ է. մի շարք երկրներ հրաժարվում են բացահայտել կասկածյալների անունները:

ՄԱԿ-ը կազմել է «Ալ Ղաիդայի» եւ թալիբների նախկին վարչակարգի հետ կապված մոտ 300 անձանց եւ խմբերի ցանկը: Սակայն հանձնաժողովի նախագահ Մայքլ Չանդլերը «Ֆիգարոյի» թղթակցին հայտնել է, որ մի շարք անուններ անհայտ են մնացել: Միաժամանակ հրապարակվել է մոտ 100 ուրիշ կասկածյալների ցանկ, որոնց վերաբերյալ հանձնաժողովը հավելյալ տեղեկատվություն է խնդրել բոլոր երկրներից:

Զեկուցագրում մտահոգություն է արտահայտվում Աֆղանստանի արեւելքում ահաբեկիչների վարժաճամբարների վերաշխուժացման կապակցությամբ: Չնայած զենքի բեռնարգելքին, «Ալ Ղաիդան» շարունակում է հայթայթել զենքի ու պայթուցիկ նյութերի «խոշոր քանակություններ»: Փաստաթղթում նշվում է Բալիի եւ Մոմբասայի ահաբեկչություններից հետո պարզ դարձած այն փաստը, որ կազմակերպությունը փոխել է մարտավարությունը եւ ներկայումս ընտրում է մատչելի թիրախներ՝ հնարավորինս մեծ թվով զոհերով:

Մշակույթ

Գեւորգ Եղիազարյանը հայ գեղանկարչության մեջ իր հունը բացած նկարիչ է, իր ուրույն ձեռագիրը, իր գույնը, մտապատկերները համեմատ կտավին՝ արտահայտելու նկատմամբ ունեցած երկակիությամբ՝ արեւմտյան եւ արեւելյան աշխարհների նկատմամբ ունեցած երկակիության սկզբունքներով: Նրա աշխատանքների մասին բազմաթիվ արձագանքներ են եղել, չնայած որ Հայաստանում անհատական ցուցահանդեսով չի ներկայացել: Թեեւ աշխարհի բազմաթիվ երկրներում ունեցել է հաջողություններ, այնուամենայնիվ, երեւանյան արվեստասերը նրա ստեղծագործություններին, կարելի է ասել, քիչ է ծանոթ: Ըստ նկարչի, սա բացատրվում է ավելի բարձր պատասխանատվությամբ, որին ինքը դեռ պատրաստ չէ, թեեւ կա նաեւ

ԱՄՆ 15 նահանգներում, հիմնականում արեւելյան ափում՝ Նյու Յորքում, Վաշինգտոնում, Բոստոնում: Պատկերասրահը հաճախ է ներկայացնում աշխարհի ժողովուրդների տաղանդավոր արվեստագետների գործերից: Այս տարվա ցուցահանդեսն անցավ հաջողությամբ, 1 շաբաթվա տարբերությամբ, երկու քաղաքներում՝ Վաշինգտոնում եւ Բոստոնում: Սովորաբար ընդունված է ցուցահանդեսների հաջողությունը գնահատել ըստ վաճառված նկարների: Այս առումով էլ լավ էր՝ նկարների մեծ մասը վաճառվեց: Թեեւ ես դա չէի համարի միակ չափանիշը, կարեւոր է նաեւ այցելուների քանակը, կարծիքները, մամուլի արձագանքները: Այս առումով էլ բավարարված ենք:

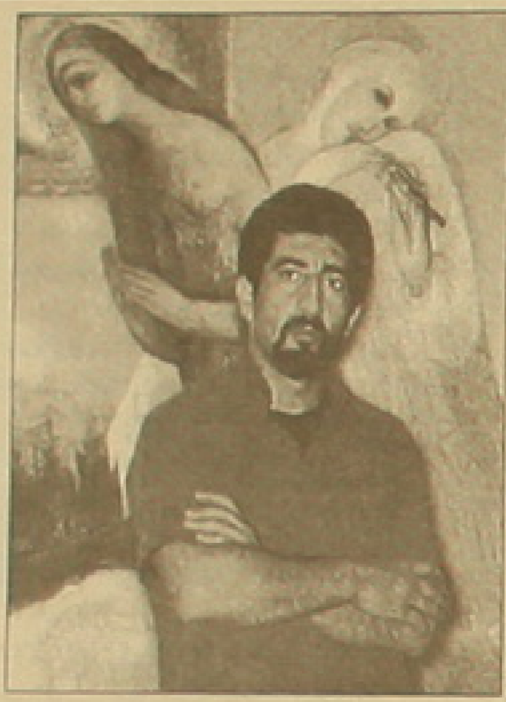

Մեծ սիրո մեջ ապրող գեղեցկություններ

Գեւորգ Եղիազարյանի ալբոմի առիթով

հոգեբանական պատճառ՝ արտերկրում արդեն կայացածի հիմքը, որոշակի վերաբերմունքը:

Իմ զրույցը վերջերս հրատարակված Գեւորգ Եղիազարյանի նկարների շքեղ ալբոմի առիթով է, հրատարակչի՝ Հայկական հանրագիտարանի փոխխմբագիր Արամ Սարգսյանի հետ:

– Գիրքն ամփոփում է Գեւորգ Եղիազարյանի վերջին 7-8 տարիների ստեղծագործությունները: Պիտի ասեմ, որ նա մեր ամենատաղանդավոր նկարիչներից է, որ կարողացել է, չնայած երիտասարդ տարիքին, միջազգային ասպարեզում հաջողության հասնել, արդեն ունեցել է 12 անհատական ցուցահանդեսներ եվրոպական երկրներում, ԱՄՆ-ում:

– Ինչն է պատճառը, որ Երեւանում չի կազմակերպվում անհատական ցուցահանդես՝ թերահավատությո՞ւնը:

– Անշուշտ, ինքը մտադիր է Երեւանում անհատական ցուցահանդես կազմակերպել եւ գտնում է, որ դա ավելի լուրջ քննություն է իր համար: Ինքը կարծում է, որ դեռ լավագույն գործերը չի ստեղծել եւ ավելի լրջորեն է նախապատրաստվում: Բայց եւ ասեմ, որ այստեղ արվեստի եւ արվեստագետի նկատմամբ առայժմ չկա ըստ արժանվույն գնահատելու այն մթնոլորտը, ինչ արտերկրում: Գեւորգի ցուցահանդեսները դրսում են կազմակերպվում նաեւ այն պատճառով, որովհետեւ այնտեղից հրավերներ են գալիս: Չեմ կարծում, որ որեւէ նկարիչ մերժի աշխարհի ամենահեղինակավոր պատկերասրահներում ցուցադրվելու հրավերները:

– Այս տարվա նոյեմբերին Վաշինգտոնի Wentworth պատկերասրահում կազմակերպվեց Գեւորգի աշխատանքների ցուցահանդեսը, ինչպես եւ տեղի ունեցավ նորընծա գրքի շնորհանդեսը: Ինչպե՞ս անցավ եւ ի՞նչ վերաբերմունքի արժանացավ:

– Wentworth հզոր մշակութային կորպորացիան մասնաճյուղեր ունի

Այս տարվա ցուցահանդեսի նորությունը Գեւորգի ստեղծագործություններին նվիրված գիրք-ալբոմն էր, որ արժանացավ ամերիկացի մեր գործընկերների ուշադրությանը: Գիրքը թե՛ բովանդակային, թե՛ դիզայնի տեսակետից բարձր գնահատվեց, բայց հատկապես գրքի տպագրական որակը նրանց զարմացրեց, եւ մենք հպարտ էինք, որ Հայաստանն այսօր ունի հնարավորություններ տպագրելու մի գիրք, որն արժանանում է ժամանակակից բարձր տպագրություն ունեցող երկրների ներկայացուցիչների գնահատանքին: Առաջ նման գիրք տպագրելու համար Բեյրութ էինք գնում, այսօր մենք ինքներս ենք հասել այդ մակարդակին:

Արվեստի գրքերի տպագրությունը որոշակի հմտություն եւ փորձ է պահանջում, «Տիգրան Մեծ» հրատարակչությունն ունի այդ փորձը:

– Պրն Սարգսյան, իսկ ինչո՞ւ են տեքստերը միայն անգլերենով:

– Գիրքն ի սկզբանե նախատեսվել էր այս ցուցահանդեսի համար: Պատվիրատուն Wentworth ամերիկյան կազմակերպությունն էր: Պատկերասրահը նաեւ գրքի վաճառք էր կազմակերպել: Միայն դա էր պատճառը: Մոտ ապագայում նախատեսում ենք հայերեն տեքստերով ալբոմի հրատարակություն:

Թերթելով Գեւորգ Եղիազարյանի ալբոմը՝ հայտնվում ես գունային լռության մոգական շղթայում: Խորհրդավորությունն ու տխրությունն անբաժանելի են այդ մթնոլորտից: Դեմք եւ դիմակ, իրականություն եւ երեւակայություն, մարդու երկփեղկված վիճակ, թատերական մթնոլորտ եւ տեսիլքներ: Մշտապես գեղեցկության եւ ներդաշնակության ձգտող նկարչի ստեղծագործական լույսը թափանցիկ է, գույները՝ մաքուր, իրրեւ իր երազի, իր հոգու ջինջ ապավոտների արտացոլանքներ, որ դայմանական արտապատկերներում անսովոր ու երազային հմայք ունեն:

Գիրքն ամփոփում է Գեւորգի լավագույն ստեղծագործություններից շատերը՝ դրանցից մի մասն արվեստաբան Գայանե Ասլամազյանի մեկնաբանություններով: Ալբոմը բացվում է Wentworth պատկերասրահի նախագահ Մայքլ Դ. Օ'Մահոնի՝ Գեւորգի ստեղծագործությունների մասին տպավորություններով. «Սերը, կանացիությունը եւ կնոջ հոգու գեղեցկությունը՝ ստեղծագործությունների միջոցով արտահայտելու նրա կարողությունը, արդարեւ, շատ հազվագյուտ շնորհ է: Իր կյանքի փիլիսոփայությունը, գեղեցիկի սերն արտահայտվում եւ ընդմիշտ դաջվում է իր ստեղծագործությունների ամեն վրձնահարվածում»:

Ճշմարիտ ստեղծագործությունը ներքին պահանջի արտահայտություն է, բայց արդյունքն իրենը չէ, դառնում է ուրիշներինը: Նկարներից բաժանվելը Գեւորգին թերեւս տխրություն է պատճառում, բայց ինքը չի ափսոսում, որովհետեւ, իր խոսքերով, «նրանք ավելի լայն տարածություններում եւ մեծ սիրո մեջ են ապրում»:

ՄԵԼԻՆԵ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Կիրակյանցվեն հուշարձանների պահպանման եւ օգտագործման տարածաշրջանային ծրագրեր

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բուլղարիայի Իկոմոս հասարակական կազմակերպության նախագահ, միջազգային Իկոմոսի գործադիր կոմիտեի անդամ Թեոդոր Քրիստեւի՝ եվրախորհրդին Իկոմոսի եւ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կողմից առաջարկված հուշարձանների պահպանման եւ օգտագործման տարածաշրջանային ծրագիրն արժանացել է ԵԽ-ի հավանությանը: Դրան մասնակցելու են Հայաստանը, Վրաստանը եւ Ադրբեջանը:

Ինչպես հայտնեց ՀՀ պատմության եւ մշակույթի հուշարձանների պահպանման գործակալության պետ, Իկոմոս-Հայաստանի նախագահ Գագիկ Գյուրջյանը, ծրագիրը վերջերս քննարկվել է Մադրիդում կայացած Իկոմոս միջազգային կազմակերպության 13-րդ գլխավոր ասամբլեայի ընթացքում՝ երեք երկրների Իկոմոս-ների նախագահների հետ հանդիպման ժամանակ: Ծրագրի իրականացումը

կսկսվի գալիք հունվար-փետրվար ամիսներին: Բալկաններում եւս, հակամարտության կարգավորմանը նպաստելու համար, հաջողությամբ անցկացվել է այդպիսի ծրագիր: «Տարբեր կազմակերպություններ, հատկապես բախումների գոտիներում, կարեւորում եւ հովանավորում են նման համագործակցությունը»,- ընդգծեց Գ.Գյուրջյանը:

Նմանատիպ մեկ այլ՝ տարածաշրջանային առումով ավելի լայնածավալ ծրագիր, որը, բացի նշված երկրները, ընդգրկելու է նաեւ Թուրքիան եւ Իրանը, քննարկվել է միջազգային Իկոմոսի նախագահ Մայքլ Պեցեսի հետ: Ըստ գործակալության պետի, մասնակից երկրների ներկայացուցիչները համաձայն են ծրագրի իրականացմանը, սակայն, Ադրբեջանի կողմից կան բարդություններ, եւ հնարավոր է, որ ծրագիրն իրականացվի առանց այդ երկրի:

Նաիրյան Կովկասը բրիտանացի լուսանկարչի ցուցահանդեսում

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեւանի «Ակադեմիա» պատկերասրահում հունվարի 10-ից փետրվարի 10-ը կբացվի բրիտանացի լուսանկարիչ Էնն Դուերթիի աշխատանքների ցուցահանդեսը: Միջոցառումը կազմակերպում է Բրիտանական խորհուրդը:

Խորհրդի Հայաստանի գրասենյակում հայտնեցին, որ ցուցահանդեսին կներկայացվի 38 աշխատանք: Դրանք արվել են Հայաստանում, Վրաստանում եւ Ադրբեջանում: Լուսանկարների անուններում միտումնավոր չեն շեշտվելու երկրի կամ վայրի անունը: Է.Դուերթին հայաստանցի լուսանկարիչների համար կանցկացնի նաեւ մասնագիտական երկօրյա բարեգործական դասընթացներ:

ՎԵՐԱԴԱՌՆԱԼՈՎ ՀՅՈՒՐԱԽԱՂԵՐԻՑ

Նրանք չէին կարող կեղծել բեմում

Արթուր եւ Հրաչուհի Ութմազյանները Իրանում

Երեւանի դրամատիկական թատրոնի Իրանում վերջերս կայացած հյուրախաղերի շրջանակներում մշակութային «Արարատ» կազմակերպության «Կոմիտաս» սրահում կայացավ նաեւ Արթուր եւ Հրաչուհի Ութմազյանների հեղինակած «Պոեզիայի երեկոն»: 400 հանդիսատես տեղավորող սրահում իրանահայերը հիացմունքով ունկնդրեցին մեզանում հեղինակություն վայելող արտիստի եւ նրա դստեր կատարումները: Եղիշե Չարենց, Պարույր Սեւակ, Համո Սահյան, Վահագն Դավթյան, Սիլվա Կապուտիկյան... ահա հեղինակների ոչ լրիվ ցանկը, որոնց ստեղծագործությունները ներկայացվեցին իրանահայ ունկնդրին:

Մի քանի ամիս առաջ Երեւանում, դրամատիկական թատրոնում Արթուր Ութմազյանը Հրաչուհու հետ արդեն մեկ ներկայացում տվել էր, նորից պոեզիայի երեկո: Ներկայացումը մեծ հաջողություն ունեցավ: Հնարավո՞ր էր, որ ներկայացումը ամբողջությամբ տարվեր Իրան:

– Ոչ,- ասում է Արթուր Ութմազյանը: – Այնտեղ ուրիշ միջավայր էր, ուրիշ պայմաններ էին: Ճիշտ է, մեր հանդիսատեսը հայեր էին, սակայն օտար երկրում ապրող, օտար երկրի ու սովորույթների հետեւորդ հայեր: Ուստի պետք էր առանձնակի ընտրություն կատարվեր:

Մեր տրամադրության տակ են Իրանի պարսկալեզու եւ հայ մամուլում տպագրված հոդվածներ, բեմադրության պատերազրություններ: Բոլորն էլ բարձր են գնահատում հայր եւ դուստր Ութմազյանների բեմադրությունը:

– Մեր հարեւան այս երկիրը, որի մասին, թվում է, շատ բան գիտեինք, իսկապես անչափ հետաքրքրական ու անծանոթ էր մեզ,- շարունակում է Արթուր Ութմազյանը: – Մեզ զարմացրեց իրանահայերի՝ պոեզիայի նկատմամբ ունեցած խստապահանջությունը եւ բարձր ճաշակը: Այնտեղ, ինչպես եւ ամենուր, հնարավոր չէ հենց այնպես ելույթ ունենալ, հենց այնպես գիրք կամ նկար ներկայացնել: Իհարկե, մենք դափլանյանցիներս, սովորել ենք ոչ մի դեպքում եւ ոչ մի տեղ «հենց այնպես» բեմ չելնել: Դա էր գուցե պատճառը, որ իմ ու Հրաչուհու ելույթը հաջողվեց:

Պրոֆեսիոնալ արտիստը, եթե անգամ ցանկություն էլ ունենա, չի կարող բեմ ելնել իմիջիայլոց, կեղծիքի չի կարող դիմել: Արթուր Ութմազյանի պարագայում սա հաստատված է: Այժմ հոր եւ տատիկի ճանապարհով է քայլում դուստրը՝ Հրաչուհի Ութմազյանը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՍՓՅՈՒՌՔ

Անդի Մադասյան

Ջանասիրությունից հուշակ...

Ամերիկահայ երգիչ Անդի Մադասյանը, որ մոտ երկու ամիս առաջ մեկ շաբաթով Հայաստանում էր եւ իր համերգի եկամուտը հատկացրել էր դպրոցներին, դեկտեմբերի 10-ին Լոս Անջելեսի քաղաքապետարանում արժանացել է քաղաքապետի հատուկ գնահատականին՝ երգարվեստին բերած իր նպաստի համար: 200-ից ավելի երկրպագուներ ջերմորեն ողջունել են նրան: Ելույթ ունեցողները գովեստով են արտահայտվել նրա մասին, նշելով, որ նա հասել է իր նպատակին՝ շնորհիվ ջանասիրության, հետեւողականության եւ հավատի: Քաղաքային խորհրդի անդամ Ֆրենկ Քուինտերոն ավելացրել է, որ «նա Գլենդեյլի հարգարժան քաղաքացիներից է եւ շատ մեծ ներդրում ունի համայնքում»:

Մ. Նահանգներում նա ելույթներ է ունեցրել Հունական թատրոնի շենքում, Լոս Անջելեսի «Ունիվերսալ ամֆիթատրոնում» եւ Գլենդեյլի «Ալեքս» թատրոնում: Երեք տարի շարունակ ճանաչվել է լավագույն երգիչ: Նրա համբավը դուրս է եկել Մ. Նահանգներից: Նա մեծ հաջողություններ է ունեցել նաեւ Կանադայում, Ավստրալիայում, Միջին Արեւելքի եւ Եվրոպայի մի շարք երկրներում:

Հ. Օ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

ԱԶԳ

Մարզական

Ինչպես եւ սպասվում էր, Բրազիլիայի հավաքականի եւ Մադրիդի «Ռեալի» հարձակվող Ռոնալդոն ճանաչվեց նաեւ աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ: ՖԻՖԱ-ի անցկացրած հարցման արդյունքներով, որին մասնակցեցին 148 ազգային հավաքականների գլխավոր մարզիչները, Ռոնալդոն վաստակեց 387 միավոր եւ զգալիորեն գերազանցեց իր գլխավոր մրցակիցներ Օլիվեր Կանին («Բավարիա»)՝ 171 միավոր եւ Զինեդին Զիդանին («Ռեալ», Մադրիդ)՝ 148: Լավագույն տասնյակում տեղ են զբաղեցրել նաեւ Ռոբերտո Կառլոսը («Ռեալ»)՝ 114, Ռիվալդոն («Բարսելոնա», «Միլան»)՝ 92, Ռաուլը («Ռեալ»)՝ 90, Միխայել Բալլակը («Բայեր», «Բավարիա»)՝ 82, Դեւիդ Բեքհեմը («Մանչեսթր Յունայթեդ»)՝ 51, Տյերի Անրին («Արսենալ»)՝ 38, Մայքլ Օուենը («Լիվերպուլ»)՝ 34:

Հետաքրքրական է, որ «Ֆրանս ֆուտբոլի» վարկածով լավագույն տասնյակում տեղ գրաված ֆուտբոլիստներից 8-ն ընդգրկվել են նաեւ ՖԻՖԱ-ի վարկածով տասնյակում: Թուրք Բաստյուրկի եւ Դել Պիեռոյի փոխարեն ՖԻՖԱ-ի տասնյակում ընդգրկվել են անգլիացիներ Դեւիդ Բեքհեմն ու Մայքլ Օուենը: Այնպես որ, լրագրողների եւ մարզիչների տեսակետները գրեթե համընկնում են:

Ռոնալդոն դարձավ միակը, որ 3-րդ անգամ ճանաչվեց աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ: 1991 թ. խաղարկվող այդ մրցանակը Ռոնալդոյին հանձնվեց Մադրիդում կայացած հանդիսավոր արարողության ժամանակ: Այդ երեկո մրցանակներ հանձնվեցին նաեւ մրցաշրջան-2002-ի մյուս դափնեկիրներին: Օլիվեր Կանը ստացավ աշխարհի առաջնության լավագույն ֆուտբոլիստին նախատեսված «Ոսկե գնդակ» մրցանակը: Լավագույն ռմբարկուի «Ոսկե խաղակոշիկը» հանձնվեց Ռոնալդոյին: Ամերիկայի Միա Հեմը 2-րդ տարին անընդմեջ ճանաչվում է աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստուհի: Նման մրցույթ անցկացվում է 2-րդ տարին:

Լավագույն թիմի մրցանակը հանձնվեց ֆուտբոլի աշխարհի չեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականին, որը նախկինում երկու անգամ (1994 եւ 1999 թթ.) արդեն ճանաչվել էր ուժեղագույնը: «Ազնիվ խաղի» մրցանակը հանձնվեց Հարավային Կորեայի եւ Ճապոնիայի հավաքականներին, իսկ «Առաջադիմության գավաթը»՝ սենեգալցիներին:

Հետաքրքրական է, որ ՖԻՖԱ-ի անցկացրած հարցման 12-ամյա պատմության ընթացքում 7 անգամ (1992-93, 95, 97-99, 2002 թթ.) աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստն ընտրվել է նաեւ «Ֆրանս ֆուտբոլի» «Ոսկե գնդակի» դափնեկիր:

Մրցաշրջան-2002-ի դափնեկիրները

Ռոնալդոն նաեւ աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ

Աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստները

1991 թ. Լոթար Մաթեուս
1992 թ. Մարկո վան Բաստեն
1993 թ. Ռոբերտո Բաջիո
1994 թ. Ռոմարիո
1995 թ. Ջորջ Վեա
1996 թ. Ռոնալդո
1997 թ. Ռոնալդո
1998 թ. Զինեդին Զիդան
1999 թ. Ռիվալդո
2000 թ. Զինեդին Զիդան
2001 թ. Լուիշ Ֆիգու
2002 թ. Ռոնալդո

ՇԱԽՄԱՏ

Մակքեյնն առաջ է անցնում

Մինչեւ 20 տարեկան աղջիկների եւ պատանիների շախմատի աշխարհի առաջնության 10-րդ տուրն անվանեց մրցաշարի միանձնյա առաջատարներին: Պատանիների պայքարում առաջատարների խմբից կես միավորով «պոկվեց» անգլիացի գրոսմայստեր Լուկ Մակքեյնը, որը պարտության մատնեց ռուսաստանցի Դմիտրի Յակովենկոյին: Մակքեյնի օգտին գրանցված է 7,5 միավոր: Լեւոն Արոնյանը հերթական ոչ-ոքի արդյունքը գրանցեց իր օգտին, այս անգամ հունգարացի գրոսմայստեր, մինչեւ 18 տարեկանների աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Ֆերենց Բերկեշի հետ մրցախաղում: Միավորը բաժանեցին նաեւ Վոյտաշեկն ու Տիմոֆեեւը, Հարիկրիշնան ու Սուրիան, Նելոտպալն ու Միթոնը: Առաջատարների խմբում ընդգրկվեց նաեւ հնդիկ շախմատիստ Պոբեշ Անանդը՝ հաղթելով Ինարկիեւին: Արոնյանը, Բերկեշը, Հարիկրիշնան, Անանդը, Սուրիան, Տիմոֆեեւն ու Վոյտաշեկը վաստակել են 7-ական միավոր: Ավարտական 3 տուրերում համառ պայքար է սպասվում առաջնության պարգեւների համար:

Աղջիկների մրցապայքարում առայժմ առջեւից է ընթանում չին շախմատիստուհի Չժաո Հուն, որը ոչ-ոքի խաղաց Թիան Թիանի հետ: Նույնպիսի արդյունք գրանցվեց Հումպի Կոներու-Քրիստինա Ցալոտեսկու պարտիայում: Նադեժդա Կոսինցեւան հաղթեց Նատալյա Պոգոնինային, Յու Վանգը պարտության մատնեց Ջուլիա Մաֆֆային: Առաջատար քառյակն այսպիսի տեսք ունի. Չժաո Հուն՝ 8, Հումպի Կոներու՝ 7,5, Նադեժդա Կոսինցեւա՝ 7,5, Յու Վանգ՝ 7:

Արթուր Պետրոսյանը լավագույնն է Հայաստանում

Արդեն երկրորդ տարին «Հայկական ֆուտբոլ» շաբաթաթերթը հարցում է անցկացնում լրագրողների շրջանում՝ որոշելու Հայաստանի լավագույն ֆուտբոլիստին, ընդ որում թեկնածուների թվում ընդգրկում է նաեւ լեգեոներներին: Շաբաթաթերթի վարկածով Հայաստանի այս տարվա լավագույն ֆուտբոլիստ է ճանաչվել ՀՀ հավաքականի եւ Շվեյցարիայի «Յանգ Բոյզի» կիսապաշտպան Արթուր Պետրոսյանը: Հարցմանը մասնակցած 36 լրագրողներից 12-ը նրա ազգանունը հարցաթերթիկում նշել են առաջինը (յուրաքանչյուր լրագրող ներկայացրել է իր տասնյակը): Արդյունքում Արթուր Պետրոսյանը վաստակեց 271 միավոր եւ 27 միավորով առաջ անցավ ՀՀ հավաքականի եւ Մոսկվայի «Դինամոյի» դարպասապահ Ռոման Բերեզովսկուց, որին եւս 12 լրագրող նշել էր առաջին տեղում: Եռյակը եզրափակեց ՀՀ հավաքականի եւս մեկ լեգեոներ՝ Ալբերտ Սարգսյանը (203 միավոր): Լավագույն տասնյակում ընդգրկվել են նաեւ Սարգիս Հովսեփյանը (197 միավոր), Արման Քարամյանը (184), Անդրեյ Մովսիսյանը (158), Արտավազդ Քարամյանը (139), Հարություն Վարդանյանը (93), Կարեն Դոխոյանը (72) եւ Ալեքսանդր Թադեւոսյանը (62): Հիշեցնենք, որ անցյալ տարի համանման մրցույթում հաղթող էր ճանաչվել ՀՀ հավաքականի եւ Սանկտ Պետերբուրգի «Զենիթի» պաշտպան Սարգիս Հովսեփյանը:

Շնորհավորում ենք դեկտեմբերի 17-ին ծննդյան 31-ամյակը նշած Արթուր Պետրոսյանին «Հայկական ֆուտբոլի» մրցանակին արժանանալու կապակցությամբ: Այսօր, ժամը 12-ին, «Հրազդան» մարզահամալիրում տեղի կունենա մրցանակի հանձնման հանդիսավոր արարողությունը:

Գյումրու «Շիրակի» նախկին ֆուտբոլիստն արդեն 2 տարի հանդես է գալիս Շվեյցարիայի «Յանգ բոյզում»՝ Հարություն Վարդանյանի հետ հաջողությամբ պաշտպանելով թիմի մարզական պատիվը: «Յանգ բոյզում» էլ Արթուրն աչքի է ընկնում դիպուկ հարվածներով, ինչպես ժամանակին «Շիրակում», որի կազմում առաջնության 214 հանդիպումներում խփել է 125 գնդակ: Արթուր Պետրոսյանը ՀՀ հավաքականի ռեկորդակիրն է թե՛ անցկացրած խաղերի (58), թե՛ խփած գոլերի (9) քանակով:

Նահանջը շարունակվում է

ՖԻՖԱ-ն հրապարակել է ֆուտբոլի ազգային հավաքականների հերթական վարկանիշային ցուցակը դեկտեմբերի 18-ի դրությամբ: Հայաստանի հավաքականը նախորդ ամսվա համեմատ եւս 3 հորիզոնականով նահանջել է՝ հանգրվանելով 107-րդ տեղում: Զարմանալի ոչինչ չկա, քանի որ մեր ընտրանին անգործության է մատնված վերջին 2 ամիսներին: ՀՀ հավաքականի վարկանիշը նվազել է 9 կետով եւ այժմ 399 է:

Ընտրական մրցաշարում մեր ֆուտբոլիստների մրցակիցներից երեքը լավագույն 100 հավաքականների կազմում են: Ամենաբարձր վարկանիշն ունեն իտալացիները (779), որոնք 3-րդ տեղում են: 45-րդ տեղում ուկրաինացիներն են (575), հույները զբաղեցնում են 48-րդ հորիզոնականը (563): Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից լավագույնը ՌԴ հավաքականն է, որը 650 վարկանիշով 22-րդ տեղում է: Մյուսների ցուցանիշներն այսպիսին են. 60. Էստոնիա՝ 525, 74. Բելառուս՝ 489, 78. Լատվիա՝ 480, 90. Վրաստան՝ 456, 98. Ուզբեկստան՝ 421, 100. Լիտվա, 111. Մոլդովա՝ 386, 113. Ադրբեջան՝ 383, 117. Ղազախստան՝ 374, 134. Թուրքմենիա՝ 311, 167. Տաջիկստան՝ 177, 171. Ղրղզստան՝ 162:

Լավագույն տասնյակն այսպիսին է.

1. Բրազիլիա	856
2. Ֆրանսիա	787
3. Իսպանիա	779
4. Գերմանիա	761
5. Արգենտինա	751
6. Հոլանդիա	746
7. Անգլիա	734
8. Մեքսիկա	732
9. Թուրքիա	729
10. ԱՄՆ	723

«Ալանիան» հանդես կգա նախկին անվանմամբ

Նոր մրցաշրջանում Վլադիկավկազի «Ալանիան» հանդես կգա իր նախկին անվամբ՝ «Սպարտակ-Ալանիա»: Այս որոշումը թիմի երկրպագուների շրջանում տարբեր կերպ է ընդունվել: Նրանց մի մասը նույնիսկ ստորագրահավաք էր կազմակերպել՝ պահանջելով անվանումը չփոխել: Իսկ թիմի նոր ղեկավարությունն արդեն կազմել է մրցաշրջանի նախապատրաստական աշխատանքների հստակ ծրագիրը: Դեկտեմբերի 20-29-ը թիմն առաջին հավաքը կանցկացնի Ադլերում: Երկրորդ հավաքը նախատեսված է Կիպրոսում՝ հունվարի 5-25-ը: Եռօրյա հանգստից հետո թիմը կուղեւորվի Թուրքիա, որտեղ ուսումնամարզական հավաք կանցկացնի մինչեւ փետրվարի 18-ը: 5 օր անց կսկսվի վերջին հավաքը Կիպրոսում:

Հավաքների ընթացքում թիմի մարզչական կազմը Ռեւազ Ձոծուաշվիլու գլխավորությամբ մտադիր է փորձարկել երկու տասնյակ նորեկների, որոնք հիմնականում Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի հավաքականների խաղացողներ են:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Խմբերի կազմը հայտնի է

Կայացել է 2003 թ. փետրվարին Իտալիայում կայանալիք ֆուտզալի Եվրոպայի առաջնության մասնակիցների վիճակահանությունը: 8 թիմերը բաժանվել են երկու խմբի: «A» խմբում ընդգրկվել են Ռուսաստանի, Իտալիայի, Չեխիայի եւ Սլովենիայի, «B» խմբում՝ Իսպանիայի, Պորտուգալիայի, Բելգիայի եւ Ուկրաինայի հավաքականները: Խմբերում լավագույն արդյունքի հասած երկուական թիմերը կշարունակեն պայքարը կիսաեզրափակիչում:

20 մլն եվրո Կլոզեի համար

Գերմանիայի չեմպիոն Դորտմունդի «Բորուսիան» միացավ այն ակումբներին, որոնք հետաքրքրվում են «Կայզերսլաուտերնի» 24-ամյա հարձակվող Միրոսլավ Կլոզեով: Վերջինս ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում իրեն լավագույն կողմերով էր դրսեւորել՝ խփելով 5 գնդակ: Կլոզեն թեեւ մինչեւ 2005 թ. պայմանագիր ունի կնքած «Կայզերսլաուտերնի» հետ, սակայն ակումբը պատրաստ է ժամկետից շուտ բաժանվել ֆուտբոլիստից՝ այդ կերպ լուծելով ծագած ֆինանսական խնդիրները: Կլոզեի համար «Կայզերսլաուտերնը» պահանջում է 20 մլն եվրո, որից 5 մլն-ը պետք է փոխանցի «Լոտտո» ընկերությանը: Բացի «Բորուսիայից», Կլոզեով հետաքրքրվում են նաեւ Մյունխենի «Բավարիան», Բեռլինի «Հերտան» եւ եվրոպական մի խումբ թիմեր:

Ջոնսն ու Մոնտգոմերին լավագույնն են ԱՄՆ-ում

Օլիմպիական չեմպիոնուհի Մերիոն Ջոնսը եւ աշխարհի ռեկորդակիր Թիմ Մոնտգոմերին ճանաչվել են 2002 թ. ԱՄՆ-ի լավագույն թեթեւատլետներ՝ արժանանալով Ջեսսի Օուենսի անվան մրցանակի: «Սպրինտի թագուհի» Ջոնսն այս մրցաշրջանում 16 անգամ հաղթող է ճանաչվել 100 մ մրցատարածությունում, չորս անգամ լավագույն արդյունքի է հասել 200 մ, մեկ անգամ՝ 400 մ վազքում: Մերիոնը նաեւ իրավունք է նվաճել մասնակցելու «Ոսկե լիգայի» եզրափակչին՝ հաղթելով բոլոր 7 փուլերում:

Թիմ Մոնտգոմերին աչքի է ընկել Փարիզում այս տարվա սեպտեմբերի 14-ին թեթեւ ատլետիկայի միջազգային ֆեդերացիայի Գրան պրիի մրցաշարում՝ 100 մ վազքում սահմանելով համաշխարհային նոր ռեկորդ (9,78 վրկ.):

Ճապոնացիները պատրաստել են Բեքհեմի շոկոլադե արձանը

Տոկիոյում տեղադրվել է անգլիացի ֆուտբոլիստ Դեւիդ Բեքհեմի երեք մետրանոց շոկոլադե արձանը: Այս յուրօրինակ արձանը շոկոլադ արտադրող Meiji Seika ֆիրմայի գովազդի մաս է կազմում: Ֆիրմայի ներկայացուցիչները ցանկանում են օգտվել Ճապոնիայում անգլիացի ֆուտբոլիստի մեծ հեղինակությունից եւ նման կերպով գովազդել իրենց արտադրանքը: Սակայն ֆուտբոլային ֆանատներին չի հաջողվի թեկուզ չնչին կտոր համտեսել շոկոլադե արձանից: Այն տեղադրված է ապակե տարայի մեջ եւ հսկվում է 2 ոստիկանի կողմից: Արձանը Տոկիոյի կենտրոնում տեղադրված կմնա մինչեւ ծննդյան տոների ավարտը, հետո կտեղափոխեն պահպանության համար ավելի հարմար տեղ: Դեւիդ Բեքհեմի մեծ հեղինակությունը Ճապոնիայում մեկ անգամ չէ, որ օգտագործվել է գովազդի նպատակով: Վերջերս Բեքհեմն ու նրա կինը՝ Վիկտորիան, մասնակցել են Տոկիոյի կոսմետիկական ֆիրմաներից մեկի արտադրանքի գովազդմանը: Աշխարհի առաջնության ժամանակ բազմաթիվ ճապոնացիներ շրջապատում էին Բեքհեմին՝ ինքնագրեր խնդրելով: Վերջինս հայտարարել է, որ հնարավոր է ֆուտբոլային իր գործունեությունը շարունակի Ճապոնիայում եւ բացի այնպիսի ֆուտբոլի դպրոց, որում ինքը ժամանակին մարզվել է:

Նոր ցուցանմուշ «Ռեալի» թանգարանում

Մադրիդի «Ռեալի» հիմնադրման 100-ամյա հոբելյանի առթիվ թիմի թանգարանում նոր ցուցանմուշ է հայտնվել: «Սանտյագո Բեռնաբեու» մարզադաշտում գործող թանգարանում տեղադրվել են բոլոր այն 1218 ֆուտբոլիստների լուսանկարները, որոնք ընկերական կամ պաշտոնական հանդիպումներում թեկուզ մեկ անգամ խաղադաշտ են դուրս եկել Մադրիդի «Ռեալի» մարզահագուստով: Լուսանկարների այդ յուրօրինակ շարքը մեծ հետաքրքրություն է առաջացրել թիմի երկրպագուների շրջանում: Այն սկսվում է Սանչեսի լուսանկարով, ավարտվում՝ թիմի նորեկ Ռոնալդոյի լուսանկարով:

Սկոլարիի երազանքը

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, Լուիս Ֆելիպե Սկոլարին, որի գլխավորությամբ Բրազիլիայի հավաքականը նվաճել էր ֆուտբոլի աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը, 18-ամսյա պայմանագիր է կնքել Պորտուգալիայի ընտրանու հետ: Նա իր պարտականությունների կատարմանը կանցնի հունվարի 1-ից: Սկոլարին նշել է, որ ինքը մտադիր է ոչ միայն լավ աշխատել, այլեւ Պորտուգալիայի հավաքականին արժանացնել Եվրոպայի առաջնության չեմպիոնի տիտղոսին: Ըստ Սկոլարիի, Պորտուգալիայի հավաքականը գլխավորելու հիմնական պատճառը հենց այն է, որ առայժմ իրեն չի հաջողվել Եվրոպայի չեմպիոն թիմ պատրաստել: 54-ամյա մարզչի գլխավորած թիմերը 10 անգամ դարձել են Բրազիլիայի չեմպիոն: Նա միակ մարզիչն է, որին հաջողվել է բրազիլական 2 տարբեր թիմերի հետ (1995 թ.՝ «Գրեմիո», 1999 թ.՝ «Պալմեյրաս») նվաճել Լիբերտադորեսի գավաթը:

ՕՐՎԱ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Ադրբեջանի հատուկ ծառայությունները գտե՞լ են Վանո Սիրադեղյանին

Հեյդար Ալիեւից հետո Ադրբեջանի թիվ 2 հեռախույզը Ռովշան Նովրուզօղլուն է: Ադրբեջանի հատուկ ծառայությունների այն վճարովի գործակալը, որի մայրն, ի դեպ, հայուհի է (Նովրուզօղլուների ընտանիքն Ադրբեջան է տեղափոխվել խորհրդային տարիներին Նոյեմբերյանի շրջանից), մասնագիտացել է «հայկական ահաբեկչական կազմակերպությունների» գործունեությամբ եւ նյութեր է գրում հատուկ Նասիմ Աբասովի համար: Մի կեսով հայ այս հեռախույզն ամեն օր Բաքվի թերթերում սենսացիոն հայտարարություններ է անում: Օրինակ, մի անգամ Նովրուզօղլուն գրել էր, թե ՀՀ նախագահը գաղտնի հանդիպում է ունեցել Պոլիսի հայ համայնքի ղեկավարների հետ, մեկ այլ անգամ՝ հայ «ահաբեկիչներն» Աֆղանստան են մեկնում Երեւան-Աշգաբադ-Քաբուլ չվերթով եւ նմանօրինակ խելագարություններ: «Զերկալո» թերթի երեկվա համարից տեղեկացանք, որ 2002 թ. նոյեմբերի 22-ին ՀՀ արդարադատության նախարարությունում գրանցվել է «Հայոց ցեղասպանության դեմ արդարության համար պայքարող մոջահեդ մարտիկներ» ահաբեկչական կազմակերպությունը, որի թիրախ են դառնալու արտերկրում ադրբեջանցի դիվանագետները: Նովրուզօղլուն գրում է, որ հայ մոջահեդներին աջակցություն են հայտնել ՀՀՇ-ի առաջնորդ Վանո Սիրադեղյանը, ԱԺՄ-ից Վազգեն Մանուկյանը, այլ գործիչներ: Ըստ Նովրուզօղլուի, որը, ինչպես նկատում ենք, Վանո Սիրադեղյանի համերկրացին է, Վազգեն Մանուկյանը կարծում է, որ արտերկրում «հայ մոջահեդները» պետք է քարոզչություն տանեն «հայ ժողովրդի թշնամի» Ռոբերտ Քոչարյանի դեմ:

Ինչպես նկատում ենք Նովրուզօղլուի օրինակով, Ադրբեջանի հատուկ ծառայությունները ոսկերչական աշխատանք են տանում: Այնպես որ, պնդումը, թե ադրբեջանցիները միայն կանաչի ծախել գիտեն, այնքան էլ ազնիվ չէ:

Բոջոլյանի դատապարտումը զայրացրել է թուրք մամուլին

ԱՆԿԱՐԱ, 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հօգուտ Թուրքիայի լրտեսության մեղադրանքով Մուրադ Բոջոլյանի 10 տարվա ազատազրկման դատապարտումը թուրքական կողմի բուռն հակազդեցությունն է առաջացրել: Մասնավորապես, ըստ «Միլլիեթի», հայ դատախազությունը Մոսկվայում գործուղման մեջ գտնվող բոլոր թուրք թղթակիցներին մեղադրել է լրտեսության մեջ: «Այս լրագրողները 1998 թ.-ին Հայաստան էին գնացել նախագահական ընտրություններին հետեւելու: Բոջոլյանը վերջիններիս համար թարգմանություններ է կատարել, իսկ ՌԴ անվտանգության դաշնային ծառայությունը ՀՀ-ին տեղեկացրել է վերջիններիս լրտես լինելու մասին», նշում է աղբյուրը: Ըստ նույն թերթի, Բոջոլյանի դատապաշտպան Արսենյանը որոշումը բողոքարկելու է գերագույն դատարանում, իսկ մերժման պարագայում՝ Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում: «Հյուրիեթի» հրապարակման մեջ նշվում է. «Հայաստանը, բացի Բոջոլյանից, լրտեսության մեջ է մեղադրում Հայաստան այցելող թուրք լրագրողներին, մասնավորապես «Հյուրիեթի», «Միլլիեթի», «Անատոլու» գործակալության եւ «NTV» հեռուստաընկերության թղթակիցներին:

«Աքշամ» թերթն իր ընթերցողներին հավաստիացնում է, որ Բոջոլյանը դատապարտվել է Թուրքիայի լրատվամիջոցներում իր հրապարակումների համար: Թերթը նշում է, որ ռուսական անվտանգության դաշնային ծառայությունը ՀՀ-ին տեղեկատվություն է փոխանցել CNN Turk հեռուստաընկերության թղթակից, անվանի թուրք լրագրող Մեհմեդ Ալի Բիրանդի լրտես լինելու մասին: Ինչպես հայտնի է, Բիրանդը խանիցս այցելել է ՀՀ եւ հարցազրույց վերցրել Հայաստանի թե 1-ին, թե 2-րդ նախագահներից:

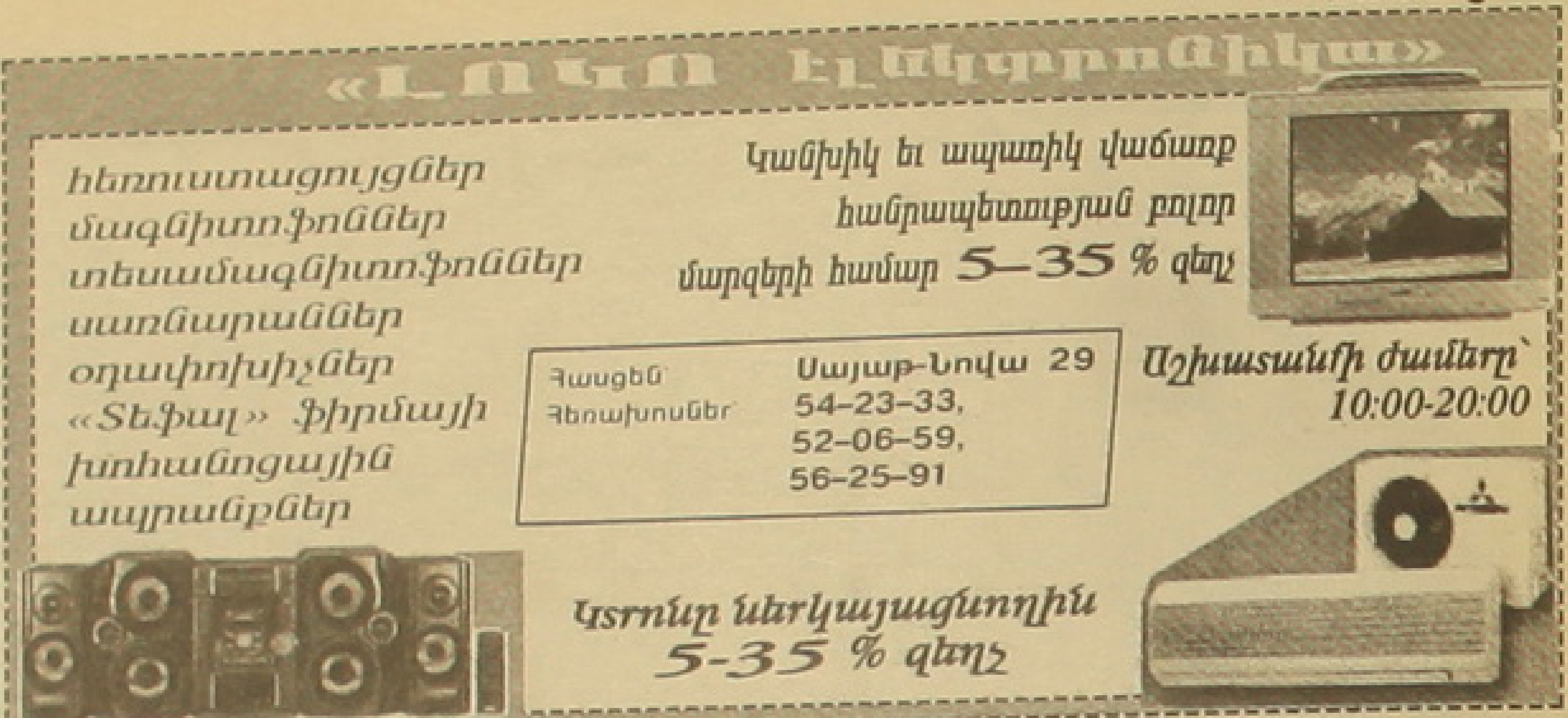

ԿՈՐԵԼ Է

«Ալֆա-էկո» ՍՊԸ մոսկովյան ֆիրմայի հայաստանյան ներկայացուցչության կլոր կնիքը:
Համարել անվավեր:

ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է ԱՃՈՒՐԴ

Սույնով տեղեկացնում ենք ձեզ, որ 2002 թ. դեկտեմբերի 20-ին, ժամը 10-12-ն ԱՄՆ դեսպանատան պահեստի տարածքում կանցկացվի աճուրդ փակ առաջարկների միջոցով, որի ընթացքում հիմնականում կխաղարկվեն հետեւյալ իրերը.

1. Ռուսական եւ ամերիկյան օգտագործված մարդատար եւ բեռնատար ավտոմեքենաներ
2. Ավտոմեքենաների պահեստամասեր
3. Օգտագործված ավտոդողեր
4. Համակարգիչներ
5. Պատճենահանող սարքավորումներ:

Վաճառքի ենթակա բոլոր իրերն աճուրդի են դուրս բերվելու իրենց ներկա կարգավիճակով: ԱՄՆ դեսպանատունը չի կրի պատասխանատվություն կամ էլ երաշխիքային պարտավորվածություն այդ իրերի նկատմամբ: Բոլոր գնային առաջարկները կփակցվեն եւ կհանձնվեն համապատասխան մարմիններին աճուրդի օրը: Աճուրդի հանված իրերը ենթակա չեն նախնական դիտարկման: Հաղթող կճանաչվի գնային ամենաբարձր առաջարկը:

ԱՄՆ դեսպանատան պահեստը գտնվում է Չարբախում, Արարատյան 90 հասցեում:

ԱՄՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆԸ ՊԱՀԱՆՋՎՈՒՄ Է ՎԱՐՉԱՎ ԱՌԱՆՁՆԱՏՈՒՆ

Խնդրում ենք լրացնել սույն ձեւաթերթիկը եւ վերադարձնել ԱՄՆ դեսպանատուն՝ Բաղրամյան 18 հասցեով:

ATTN: GSO

____

1. Հասցեն ______________________________
2. Պահանջվող վարձը ______________________________
3. Վարձակալման ժամանակահատվածը (տարի) ______________________________
4. Ննջարանների թիվը ______________________________

Լոգասենյակների թիվը ______________________________

5. Կա՞ արդյոք ավտոտնակ ______________ Բակ/Այգի ______________
6. Քանի՞ հարկանի է շենքը ______________________________
7. Համաձա՞յն եք հանել տնից ողջ կահույքը եւ անձնական իրերը ______________________________
8. Տունը վերջերս է վերանորոգվել կամ վերակառուցվել ______________________________

Եթե ոչ՝ համաձա՞յն եք արդյոք կատարել վերանորոգման աշխատանքներ ԱՄՆ ստանդարտներին համաձայն, վարձակալելու նպատակով ______________________________

9. Հեռախոս ______________________________

ADVERTISEMENT

The Embassy of the United States of America intends to acquire an engineering firm in Armenia to provide mechanical consulting service for the construction of the U.S. New Embassy Compound in Yerevan.

The qualified firm shall have the capacity to provide a mechanical engineer of U. S. citizenship (preferably native English speaker) to provide consulting service at the project site.

Interested firm shall contact the U.S. Embassy at 52-46-61 or respond this ad to the following address:

U.S. Embassy, OBO Office
18 Baghramian Ave, Yerevan

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետությունում ԱՄՆ դեսպանատանը պահանջվում է Հայաստանում գործող նախագծային կազմակերպություն, որը Երեւանում դեսպանատան նոր շենքի շինարարության հետ կապված կարող է իրականացնել խորհրդատվական ծառայություն ջրամատակարարման, ջերմամատակարարման, օդափոխիչների համակարգի բնագավառում եւ այլն:

Տվյալ կազմակերպությունը պետք է տրամադրի ԱՄՆ քաղաքացիություն ունեցող մասնագետ նշված բնագավառում շինհրապարակում խորհրդատվական ծառայություն մատուցելու համար:

Շահագրգիռ կազմակերպություններին խնդրվում է զանգահարել ԱՄՆ դեսպանատուն 52-46-61 հեռախոսահամարով, կամ դիմել դեսպանատան OBO գրասենյակ՝ Բաղրամյան 18 հասցեով:

«Գինդ» տպարանում, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 16. 12. 2002 Գինը՝ 100 դրամ